

'Fluba nən min -tu -a crən -tə Ebre 'nən lə

Bali 'e 'fli kəən minnun lə 'e 'pi -a

¹ 'Li 'e təde bε, Bali ci:lā 'e 'lewei vɪnən 'va, εn e 'wɪ tin 'ba -kaa tranun lε. E 'wɪ tin 'ba -wle 'e 'pa - a "kaga, εn e ci:lā 'pe "kaga "ji te yaa tin "baa -wle. ² Pian tu -nyranman nən -kaa ci -ji 'gve, Bali 'e 'fli kəən -cεε 'e 'pi -a. Bali ci:lā "va, εn e fε pεenən drε. Fε pεenən 'bɔ zιε Bali -a -nən -yre -yee vε -a. ³ Bali -pi zιε, -yεε Bali -le -dan kəən -cεε, εn e Bali 'sia -pε pεenən 'ji. 'Pleble nən -a wei -lə bε -yεε -maan labli 'lee 'tre a -nan tian. -A -pi -tuwli zιε -yεε 'trədanən pεenən 'le 'wɪ 'wlidi fui, εn e -kv -nyənlea Bali nən 'pleble pεenən 'san -a bε -a -pε "yi "da laji lou.

Bali -pi a -dan

⁴ Bali -pi zιε -a -dan "mlian Bali -le 'pasianən pεenən nən laji bε o da. Kəə 'tə -dan nən e "mlian o pεenən 'le vε da bε, -a 'bɔ nən Bali -a -nən -yre.

⁵ Maan ve zιε 'nan -e 'wɪ nən 'e 'cren -tedi Bali -le 'fluba 'ji bε, -a -cin 'e 'trəa 'ka 'ji. Kəə e ya 'e 'cren -tedi 'nan:

«Yiε ci 'men 'nən 'a,
-e 'e 'sia cεegv man bε

an drε 'i "tι "a.»

Εn "nyian 'nan:

«An -kəan -a "tι "a,
εn e -kəan 'an 'pi -a.»

'Wɪ zιε Bali 'ka tian 'li -a vɪlε 'yee 'pasiazan -tu man "fo "dι. ⁶ Εn "nyian bε Bali -taa 'yee 'nən flin 'pale

-sia 'treda 'e 'pee. 'Wı nən 'e 'cren -tedı tu zıe -a -ji 'wı
'a bε -nyren 'gv.

«Bali "e 'nan 'yee 'pasianon pεenon nən laji bε
'o "po səən "wlu, -e 'o bə!»

7 'Wı nən Bali -le 'pasianon nən laji bε -wee vε -a bε,
-nyren 'gv.

«Bali 'yee 'pasianon drε

"le fulɔ 'pleble 'zv,

en e 'e 'sunon drε

"le 'te nrən -le 'wı 'zv.»

8 'Pian 'wı nən Bali -a 'vı 'e 'pi man bε, -nyren 'gv. E
'nan:

«I ya Bali -a,

en 'yie mingənnən -blıdı 'leda "ka "dı.

'Wı tıgli dredi -a nən

i mingənnən -ble 'yie minnun da.

9 Yi'a 'wı 'wlidi "drədi ye "yi "dı,

'wı tıgli dredi nən yia ye "yi.

-Yee "wəan 'an 'bə nən 'yie Bali -a bε,

mein 'si "va,

en ci "nrəndı nən e "mlian

'i bəənun pεenon 'le vε da bε,

maan -nən 'yiε.»

10 En Bali -a 'vı "nyian 'e 'pi man 'nan:

«I ya Minsan -a.

Fε pεenon dredi pou sianan "bε,

i 'tre drε, en i labli drε.

11 'Tre 'lee labli 'nyan tu a,

'pian "i "ya wo -nan 'li 'trilii.

-Te sə 'mən bε, e srəman.

'Wı 'təwli zıe,

-yεε dra 'tre 'lee labli le.

12 -Te sə 'mən bε,

waa ta -fəəman sə -tre -a.

'Wı 'tuvwli zıε,
-a 'bɔ nən yia dra 'trε
'lee labli lε.

'Pian 'yie vε bε,
i -fo -nan 'li 'trilii,
en 'yie 'belidi 'leda "ka "dı..»

13 'Wı nən Bali 'ka tian 'li -a vıle 'yee 'pasianən nən
laji bε -a -tv le dıε, yaa 'vı 'e 'pı le. Yaa 'vı -yre 'nan:
«'I 'nyran 'an 'pe "yi "da!

'I 'fv -nan zıε, -trilii
-e 'an 'cən 'i 'nanmannən 'klıdı man..»

14 Bali -le 'pasianən nən laji bε -whee vε a "mε 'kɔ?
O ya Bali 'sunən 'a, en Bali o "paa -sia 'nan 'o 'pa
minnun nən Bali o "sia 'wı 'ji bε o va.

2

'Wı nən Zozi-a 'vı bε, te 'ka -fəla 'ka "trəen -sru "dı!

1 Bali -pi -dan "mlian Bali -le 'pasianən nən laji
bε o da. -Yee "wəan 'wı pəenən nən -kaa 'man -yee
'wı 'a bε, e ya "le -kaa yıε -trəa "da, -e -kaa vıle -kaa
'si -si tıgli da di! **2** -Kaa -təa 'nan, 'wınun nən Bali -
le 'pasianən nən laji bε waa 'vı 'li -kaa tranun le bε,
Bali -a "va 'nan 'o 'ta wula "da. 'Pian min nən ya'a
'ta wulea "da "dıε, Bali 'wı "nən kəən -a san le. **3** 'Wı
'tuvwli zıε, -yee bəa "nyian min nən ya'a 'wile "man -e
Bali 'e 'si 'wı 'ji dıε -a man. Bali 'wı "nən -kəənman
-yre, e -ciala "da. Zozi nən Minsan a bε, -yee 'vı 'e
tedə 'nan Bali min "sia 'wı 'ji. Minnun nən o 'wı zıε
-a 'man bε, waa 'vı -cəə 'wein 'nan 'wı 'kpa nən. **4** En
'wı nən waa 'vı bε, Bali 'bɔ -a -ci kəən 'nan 'wı tıgli
nən, kəə e ciila o va, en o -cə srən "wı -dandannun
'lee 'lebo "fə wı 'tə 'tvdv pəenən drε. En "nyian bε, "yi

'tɔ 'tvdu pεenən nən Bali lei 'saun -a -nəan "min lε bε,
Bali -a pli o man 'e 'ci 'sə 'a.

Zozi 'va nən min "sia 'wɪ 'ji

⁵ 'Trε -trε nən e -taa "bε, kva -nan wɪ 'vɪ 'cεε. 'Ka -tə
'nan 'trε zɪε, Bali -le 'pasianən nən laji bε -wεε "cεε
"paala dɪ. ⁶ 'Wɪ nən 'e 'crən -tədɪ Bali -le 'fluba 'ji bε,
'ka 'ci "nrən "da. E ya 'e 'crən -tədɪ fε -tv -nan 'nan:
«-Mε "nən blamin -a,
en 'i 'bə Bali,
'i 'ci "nrənman "da?
En -mε "nən Blamin -pɪ -a,
en 'i 'bə Bali,
-a -nan wɪ a 'i man?
⁷ I Blamin -pɪ drε "wənnən
'yie 'pasianən nən laji bε
o man tv "wənnən 'a.
"Bε -sru, i 'tə -dan nən -yrε,
en yia 'tə wɪ.

⁸ Yia -tə mingənnən -a fε pεenən da.»
-Te waa 'vɪ 'nan Bali Blamin -pɪ -tə mingənnən -a
fε pεenən da bε, fε -tv 'ka 'e 'sidi "va "fo "dɪ. 'Pian
ka'a 'wɪ zɪε -a -kənnən 'ye tv 'gve -a -ji dɪ. ⁹ 'Wɪ nən
-cεε -tə "bε, -nyrən 'gv. Bali Zozi drε "wənnən 'yee
'pasianən nən laji bε o man tv "wənnən 'a. Bali ci
a "yi "le "wəan e 'wɪ zɪε -a drε, 'nan -e Zozi 'e 'ka
blamin pεenən 'leji. 'Bε nən 'gve -kaa -tə "mən 'nan,
Bali 'tə -dan -nən -yrε, en yaa 'tə wɪ, -a yra nən yaa
'yɪ -kaa man bε -yee "wəan.

¹⁰ 'Wɪ 'kpa nən, Bali nən e fε pεenən drε, en -yεε
-maan e ya -nan tian bε, e ya "va 'nan 'yee 'nənnun
"kaga 'o 'yee -dan ci yɪ. -Yee "wəan yra yɪdɪ man bε
Bali Zozi drε min tıglı 'a, 'nan -e 'e Bali va -si 'lε 'sə
minnun lε. 'Wɪ nən Bali ci "va "bε -nyrən zɪε.

11 Zozi nən e blamin -le 'wı 'wlidı fui bε, -a "tı "nən Bali -a. Ən minnun nən Zozi 'wee 'wı 'wlidı fui bε 'o "tı "dra -tılwli 'o 'vale Zozi 'a. -Yee "wəan Zozi 'ka 'yra tea o laabvudı -a 'e "bvnun dı. **12** Koo yaa 'vı Bali lə 'nan:

«Mein 'nan wı ve 'an "bvnun lε.
Mein 'tə dra -dan minnun pəenən nən
o drε 'yie vε -a be o yiε man.»

13 Ən yaa 'vı "nyian 'nan:

«Men yi -teradı pəenən a Bali da.»

Yaa -tə "nən "nyian -a vıdı -a 'nan:

«Maan nən 'gv,

kve cl 'nennun nən i o -nən 'mən bε waa.»

14 'Nənnun zıε o o -ya blamin -a. Ən -kaa -təa 'nan, yi -tıl bəa "bε -e blamin 'e 'ka Satan -le 'pleble a blamin da -le "wəan. 'Wı zıε -yee "wəan nən o Zozi 'ya blamin -a, ən e -ka yiba "plan da, 'nan -e 'e Satan -le 'pleble 'lə 'ka. **15** E drε zıε 'nan -e minnun nən -wee "klandı -ka 'lə -le "wəan o ya Satan -le nəannun a bε, Zozi 'e o 'si Satan -lə nəanba -ji.

16 Maan 'nan 'an ve 'cεε 'nan, Bali -le 'pasianən nən laji bε, o va 'padı -le "wəan "cεε Zozi 'ta dı, 'pian e -ta 'pale Abraam kluda 'nən 'va. **17** -Yee "wəan nən Zozi drε blamin -a. E drε zıε 'nan -e 'e -kaa blaminun 'sia -pe pəenən 'ji. 'Nan -e 'e -kəla "drədı -a Bali -panzan -dan nən minnun nyrinda -səan "da ən 'e 'ta wıla Bali wei da bε -a. E wı "man ən 'e -ka 'nan -e minnun pəenən 'o drε 'saun Bali 'lə. **18** Zozi 'kolaman 'padı -a -kaa 'va, koo yra yıdı nən e bəa -kaa man bε, e 'bə -yee "man. Ən "nyian Satan nən e -kaa man -taan "bε, e -yee "man -tan.

3

Zozi -dan "mlian Moizi da

¹ 'An "bvu Zozinɔn, ka drɛ Bali -le vɛ -a, kɔɔ Bali 'ka 'si "va 'nan -e 'ka 'kv laji. -Yee "wɛan 'ka 'ci "nrɔn Zozidə. Bali -a 'pa 'sia 'trɛda, ɛn -yɛɛ drɛ -cee Bali -panzan -dan a. -A 'bɔ 'le 'wɪ nɛn -kaa ve minnun lɛ. ² Bali Zozidə 'si "va ɛn yaa drɛ 'a. Zozidə 'ta 'wvla -a wei da. 'Wɪ 'twqli zɪɛ -a 'bɔ nɛn Moizi -a drɛ 'li. E 'ta 'wvla Bali wei da, te -yɛɛ ci Bali -le minnun 'lɛzan 'a. ³ 'Pian Zozidə -dan "mlian Moizi da. -A -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji 'nan, min nɛn e 'kɔn 'tɔ bɛ, -a 'tɔ "we e "mlian 'kɔn 'bɔ nɛn yaa -tɔ bɛ -a da. ⁴ ɛn "nyian bɛ, 'kɔn 'tvdu pɛenɔn nɛn 'trɛda bɛ, blamin 'bɛ -tɔ, 'pian Bali 'bɛ fɛ pɛenɔn drɛ.

⁵ 'Li bɛ, Moizi a Bali 'suzan "tun "a Bali -le minnun yei. E 'ta 'wvla Bali wei da, ɛn 'wɪ nɛn Bali "ta -a dra bɛ, -a 'bɔ nɛn yaa ve Bali -le minnun lɛ. ⁶ 'Pian Crizi -le vɛ bɛ, Bali -pi nɛn, ɛn Bali 'yee minnun pɛenɔn 'peba 'wv -yrɔ. -Kaa ya Bali -le minnun -a, 'pian e ya 'nan te -kaa 'pɛ -sru 'e 'tɔa dɪ, ɛn -kaa yi -tera Minsan da ci "nrandi -a.

Bali -le minnun 'o "trɔen -tɔa Bali wei lɛ!

⁷ 'Wɪ zɪɛ -yee "wɛan nɛn 'ka "trɔen "tɔ 'wɪ nɛn Bali lei 'saun -a 'vɪ bɛ -yrɛ. Kɔɔ e ya 'e 'cren -tedi Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«-Te cɛɛgv nɛn

ka ci Bali wei mannan bɛ,

⁸ te 'ka "trɔen "yuyu 'tan dɪ!

Te 'ka 'wɪ drɛ

"le 'ka tranun -le 'wɪ 'zv dɪ!

Te o ya "bui "da bɛ,

'o 'ci -tɔ lou 'an man,

ɛn waan 'le wɛɛla.

⁹ An 'wɪ "kaga drɛ 'o yiɛ man

lɛ -fuba sinjen wlu paan "le 'nan -e 'waan 'tɔ vɪ,

'pian 'bɛ 'nan nɛn 'o 'ci -tɔ lou 'an man,

en waan 'le wεela.

¹⁰-Wee 'wι drεdι 'an 'ci sre,
en maan 'vι 'an 'fli le 'nan:
<Tu pεenən man bε

-wee -wulo -ji "nrəndι o "sia 'an man -kɔobli.
-Si nən an ci -a -kɔonnān -wlε "bε,
o 'ka 'bε 'va dι.
¹¹-Yee "wεan 'bli 'fø 'an 'ji o man,
en an -tɔ "da 'nan:
<Fənan nən maan 'pla -wee 'flinla "nan "a bε,
wa'a bɔa -nan 'li "fo "dι!»

¹²'An "bvi Zozinən, 'ka yie 'tɔ 'ka 'fli -va! Min -
wlidi "nən ya'a yi -teala Bali da dι, -e 'e 'si Bali -sru
"bε, te 'e 'kən 'ka yei "dι. ¹³'Pian yi -tvdu pεenən man
bε, 'ka cin "koe "tɔ 'ka da! 'Wι nən Bali -le 'fluba -a
'vι 'nan, -te cεegv nən ka ci Bali wei mannan bε, -te
e ya tian 'cee ve -a bε, 'ka cin "koe "tɔ 'ka da! -Te ka
ya 'wι zιε -a drənan bε, 'wι 'wlidi 'ka 'kəlamān min
-tv man yidi -a 'ka yei -e -a san 'e "trɔen "yuyu 'tan
Bali va dι. ¹⁴Fε nən maan ve zιε -yεε ci 'nan, -te -cee
yi -teradι Bali da -ji, -kaa 'pε -sru 'ka tɔale dι -trilii en
-kaa 'le 'sran bε, te -kaa 'vale Crizi -a -cεε 'ta 'wula.
¹⁵Kɔ e ya 'e 'cren -tεdι Bali -le 'fluba 'ji 'nan:
«-Te cεegv nən ka ci Bali wei mannan bε,
te 'ka "trɔen "yuyu 'tan
"le 'ka tranun -a drε "bui "da bε
-yee 'wι 'zv dι!»

¹⁶Tv zιε -a man bε, -tunun le nən Bali 'wι tin 'ba,
"bε -sru εn 'o 'ci -tɔ lou Bali man? Minnun pεenən
nən Moizi o 'si nəanba -ji Ezipti bε o nən. ¹⁷En
"nyian -tunun man nən Bali ci sre le -fuba sinjen
wlu? Minnun nən o 'wι 'wlidi drε εn o kaa "bui "da
bε o nən. ¹⁸Bali -tɔ "da 'nan:
<Fənan nən maan 'pla -wee 'flinla "nan "a bε,

wa'a bɔa -nan 'li "fo "d!»

-Tinun -le 'wɪ nən Bali -a 'vɪ? Minnun nən o Bali
wei -fɔla 'o "trɔen -sru "be o nən. ¹⁹ 'Wɪ pεenən nən
e 'bɔ -kaa tranun man zιε, yaa -kooonman -cεε 'nan,
wa'a yi -tæla Bali da dɪ -le "wεan, wa'a bɔlε fənan
nən Bali -a 'pla -wee 'flinla "nan "a be, -a -nan dɪ.

4

¹ -Te Bali -a 'vɪ 'nan, e fe -tv -nan 'pla minnun -
le 'flinla "nan "a be, -kaa yie 'tɔ -kaa fli -va, "tɔgɔ -
kaa 'va min -tv 'e vɪlɛ 'e bɔ 'flinla "nan zιε -a -nan
d! ² Koo -kaa Bali -le 'wɪ 'nənnən 'man "le zɪ -kaa
tranun -a 'man "bui "da be -yee 'wɪ 'zv. 'Pian wa'a
'silea 'wɪ 'a dɪ, -yee "wεan nən wa'a "nən -blilɛ dɪ. ³ -
Kaa nən -kaa yi -tera 'wɪ 'nənnən zιε -a da be, -kaa
bɔa 'flinla "nan "nən Bali -a 'vɪ be -a -nan. Koo yaa
'vɪ -kaa tranun "le "man 'nan:

«'Bli 'fɔ 'an 'ji o man,

en an -tɔ "da 'nan:

«Fənan nən maan 'pla -wee 'flinla "nan "a be,
wa'a bɔa -nan 'li "fo "d!»

'Flinla "nan zιε Bali -a 'pla 'li 'e 'cən tv nən e 'trε 'lee
la dra be -a man. ⁴ Koo e ya 'e 'cren -tedɪ Bali -le
'fluba 'ji 'nan:

«Zɪ Bali fe pεenən drɛ

yi -tvdu 'sheɛdu be,

-a 'sɔravlizan da be,

ɛn e flinla.»

⁵ 'Pian 'fluba nən -kaa 'sia -a ta vɪnan 'gvɛ, e ya 'e
'cren -tedɪ 'nan:

«Fənan nən maan 'pla -wee 'flinla "nan "a be,

wa'a bɔa -nan 'li "fo "d!»

⁶ -Kaa tranun nən o Bali -le 'wɪ 'nənnən 'man
'e tedɛ be, wa'a 'ta wvlea "da "dɪ, -yee "wεan nən
wa'a bɔlɛ 'flinla "nan zιε -a -nan dɪ. 'Pian Bali a "va

'nan minnun 'o 'bə -nan. ⁷ -Yee "wəan e yi -tu kəon minnun le "nyian. Yi zιε yaa 'tə 'pa ceegv. Le "kaga "bə -sru Bali ciila David -va εn e yi zιε -yee 'wι 'vι. Yaa 'vι 'nan:

«-Te ceegv nən

ka ci Bali wei mannan bε,
te 'ka "trəen "yuyu 'tan dι!»

⁸ -A -cin 'e 'kən 'ka 'ji 'nan, Zozue 'bəla -kaa tranun -a Kanan 'leglon 'ji 'vaa "bε -sru εn David -a 'vι. 'Wι zιε -yee -koonman 'nan 'flinla "nan "nən Bali -a 'vι bε, -a -nan "ceε Zozue 'bəla -kaa tranun -a dι. ⁹ -Yee "wəan 'flinla "nan "nən Bali -a 'vι bε, e ya tian Bali -le minnun man -pennan. ¹⁰ Min nən e 'flinla "nan zιε -a 'yι bε, -a san "flian 'yee 'nyranman pεenən 'padı -a "le zι Bali flinla yi 'səravlizan da bε -yee 'wι 'zv. ¹¹ -Yee "wəan -kaa -cee 'pleble pεenən 'sia, -e -kaa bə 'flinla "nan zιε -a -nan! -Kaa drε zιε, -e min -tu 'e vιlε 'e 'kən -kaa yei -e 'e 'wι drε "le -kaa tranun -le 'wι 'zv dι. Wa'a 'ta wvlea Bali wei da dι, εn wa'a bəlε 'flinla "nan zιε -a -nan dι.

¹² Bali wei bε, fe -tu nən -a yιε a "man "bε -nyren. -A "koe "a 'e da, εn -a 'lε a "man 'e "mlian sən 'lε "fli "da. -Te Bali 'wι tin 'ba min le bε, e -wlamlan min man -wlidi. Min 'wle 'fənan 'e cin "nən, 'lee min 'wle 'ji -srun, 'lee min lei, 'lee fe pεenən nən min ji bε, -a -tu 'ka 'fo "man 'e yəodı dι. Min -wulo -ji "nrəndı pεenən, 'lee 'wι yəodı pεenən nən min ji bε, Bali wei -a ta bəala 'vaa εn e tin -təa "da. ¹³ Fe -tu "ka -e 'bε 'fə 'e yəodı Bali man dι. Bali -a pεenən 'nan ye, kəo -a ta a 'e 'sidi -yre "fo. 'Wι pεenən nən min -a drε bε, Bali le nən yaa -sru "ve.

Zozi 'bε -cee 'wι ve Bali lε

14 -Cee Bali -panzan -dan a, e ya Bali "srən. Zozi nən Bali -pi -a bε, -nyrən. -Yee "wəan 'wɪ nən -kaa yi -tera "da εn -kaa ve minnun le bε, te -kaa 'pε 'e plv "man "fo "dɪ! **15** -Te -kaa "koe 'ka -kaa da Bali -sru 'ta wvdɪ -a dɪε, -cee Bali -panzan zɪε 'wɪ nən -kaa man bε yaa -təa. Koo Satan nən e -kaa 'man -taan "bε, e -yee 'man -tan, 'pian ya'a 'wɪ 'wlidi "tvwli "drələ "fo "dɪ. **16** -Yee "wəan -kaa yi -tera Bali da, -e -kaa -pli -yee mingənnən pəin man. Fe zɪε -a -nan nən -kaa nyrrinda -səan Bali da, εn e "yi "dra -cεε tv nən -kaa 'mean drə 'nan e 'pa -kaa 'va bε -a man.

5

1 Min nən Bali -a "sia "va 'e 'panzan -dan a bε, yaa "sia "va minnun yei, 'nan -e min zɪε 'yee 'su o pəenən 'le vε -a. -Te min 'wɪ 'wlidi drə 'nan εn e -ta -a -nan fε -a bε, min zɪε -yee -nəan Bali le. **2** Bali -panzan -dan 'bə bε, minnun nən o 'wɪ 'wlidi "dra te wa'a -ci təa dɪε, e -wee 'wɪ 'ci maan. Koo tv -mie bəa "bε, -a 'bə "nyian e 'wɪ 'wlidi "dra. **3**-Yee "wəan e 'yee 'wɪ 'wlidi "man fε -nəan Bali le, "le zɪ e minnun -le vε dra bε -yee 'wɪ 'zv.

4 Min "cεε 'e 'fli -təa Bali -panzan -dan a dɪ. Bali 'bə 'bε min -təa 'e 'panzan -dan a "le zɪ -yaa drə Arən le 'li bε -yee 'wɪ 'zv.

5 'Wɪ pəenən zɪε -yee drə "nyian Crizi -le vε -a. -Yee "cεε 'e 'fli -tə Bali -panzan -dan a dɪ. 'Pian Bali 'bε -tə 'e 'panzan -dan a. Bali -a 'vɪ -yrε 'nan:

«Yiε ci 'mən 'nən 'a,
-e 'e 'sia cεegv man bε

an drə 'i "ti "a.»

6 En Bali -le 'fluba 'ji bε, Bali 'wɪ tin 'ba "nyian fε pee -nan. E 'nan:

«I ya 'an -panzan -a,

"le M_εlcised_εk -le 'w₁ 'z_v,
en i -fo "a 'li 'trilii..»

⁷ Tu nēn Crizi a 'treda b_ε, e Bali tr_v 'ba 'pleble, te -a y_{iε} 'yi -sean 'e da. En Bali nēn e -kōlaman -a 'sidi -a -ka 'lō b_ε, ya'a wei 'tvilea nan d_i, kōo Crizi man a 'e wvvd₁-e 'e 'ta w₁la 'w₁ pēenōn nēn Bali -a ve b_ε-a da. ⁸ Crizi a Bali -pi -a, 'pian yra y_{iδi} pēenōn nēn e 'b_o "man "b_ε, -y_{εε} 'ta w₁lad₁ Bali -sru paa "ji. ⁹ Z₁ Zozi cēen 'w₁ pēenōn 'le sōōd₁ man Bali 'l_e b_ε, -a -nan nēn e dr_ε minnun pēenōn nēn o 'ta 'w₁la -a wei da b_ε o 'sizan 'w₁ 'ji -a 'li 'trilii. ¹⁰ En Bali -a dr_ε 'e 'panzan -dan a "le M_εlcised_εk -le 'w₁ 'z_v.

'Cee yi -terad₁ Zozi da 'e 'kv 'e 'l_e

¹¹ 'W₁ z_{iε} -a da b_ε, 'w₁ "kaga "a 'kv 'ji -e 'kv tin 'ba 'cēe. 'Pian -a -ci v_{iδi} 'cēe b_ε e ya 'pleble, kōo ka'a 'w₁ 'ci maan tada d_i. ¹² Ka 'mōn Bali -sru 'ta w₁vd₁ -ji paan "le -e te ka dr_ε 'ji ceje, 'pian kaa -kōonman 'nan Bali -sru 'ta w₁vd₁ -ji w₁ "wēnwēnnēnnun b_ε, -a 'b_o nēn min 'e "paa 'ka 'ji. 'Ka 'fli dra tian "le 'nēn 'linēnnun -le 'w₁ 'z_v, 'nōnnōn 'va nēn ka ci, ka'a 'kōlaman f_e 'pleble 'blid₁ -a d_i. ¹³ Min oo min nēn e ci 'nōnnōn 'va b_ε, te -a san a tian "le 'nēn 'linēn 'le 'w₁ 'z_v. Ya'a 'w₁ "yi 'lee 'w₁ 'wlid₁ 'cēnnan 'e cin man t_{oa} d_i. ¹⁴ 'Pian min cejenun 'b_ε, f_e 'pleble 'va nēn o ci. -Wee 'ta w₁vd₁ Bali -sru "b_ε, o 'w₁ "kaga tranla, en o 'w₁ "yi 'lee 'w₁ 'wlid₁ 'cēnnan 'e cin man -t_{oa}.

6

¹ -Yee "wēan -kaa kv -kaa 'l_e zia, -e 'w₁ nēn waa "paaman min ceje ji b_ε, 'ka -tranla! 'W₁nun nēn Bali -sru 'ta w₁vd₁ -ji 'w₁ "wēnwēnnēnnun -a b_ε, 'ka 'b_ε 'tv! 'W₁nun z_{iε} -nyren 'gv, min 'e 'si 'w₁ 'wlid₁ "drēd₁ man -e 'e 'fli -nōn Bali l_e, en min 'e yi -tēra

Bali da, ² en min -batize dr̄edı da w̄inun, en min -pe pladı min da, en -kanən wluandı da w̄inun, en tv -f̄la "da "ji Bali minnun -le tin "baa be -a da 'w̄inun. 'Wı p̄eənən zıε, ku 'ka "vale 'ku 'be "paaman "nyian 'ka 'ji dı. ³ 'Pian ku ya "vale, -te Bali wu "man "be -kaa -ku -kaa 'le zia, -e 'wı nən waa "paaman min ceje ji be, 'ka -tranla!

⁴ Minnun nən o 'ta 'w̄vla Zozi -sru f̄əənən, "be -sru 'vaa -e 'o pei 'f̄o "man "be, 'ka 'ci "nrən o da! Minnun zıε Bali o man dr̄e 'wein 'yee 'te 'san -a, en e 'yee "yi "nən -wle. Bali lei 'saun dr̄e -wee ve -a. ⁵ En "nyian be, zı Bali wei ci 'kpa be, waa -t̄o. En 'pleble nən Bali -taa 'yee mingənnən -blile -a be, weε 't̄o "nyian. ⁶ 'Wı p̄eənən zıε waa -t̄o 'vaa "be -sru en 'o pei 'f̄o Zozi man. Min nən e 'wı zıε -a dr̄e be, -si pee "ka -e 'e 'fli -nən Bali le "nyian dı. Kəə 'wı zıε -a dr̄edı be, yaa -kəənman 'nan, ya'a Bali -pi 'silea min -a dı, en yaa pein "nyian yiba "plan da, te minnun -a "srənman.

⁷ -Kaa -kəən fei nən min -a "paa be, -a man. Laa -fean "man, -e fe 'wle nən waa -f̄o fei zıε -a da be, e 'bola "kaga min nən -yee fei ci -a be -yre. Təən te Bali -le -fəa a 'tre zıε -a man. ⁸ 'Pian -te fei zıε lu -wlidı 'be bəa "da "be, min nən -yee fei ci -a be ya'a "nən 'ble dı. -Yee "wəan maan ve 'cəə 'nan, min nən e ya "le fei zıε -yee 'wı 'zv be, tv 'ka "nyian -fvlə "kaga "dı, -e Bali 'e tin -t̄e "da -e 'e -nan -nyan 'te 'a.

⁹ 'An beenun, ku 'wı 'pla 'cəə 'w̄inun zıε -a vıdı -a, 'be a zı. 'Pian ku yi -təala "da 'nan 'cee ve be, ka ya -si tıgli nən min 'sia 'wı 'ji "da "be -a da. ¹⁰ Kəə Bali a tıgli, en 'cee 'nyranman nən 'ka "paa be -a -cin 'ka 'saan "ji "dı. En "nyian 'cee 'pa nən kaa wo Zozinən 'va 'cee Bali yıdı "yi "le "wəan be, -a -cin 'ka 'saan Bali ji dı. ¹¹ Ku ya "vale 'nan 'ka 'fv 'wı zıε -a dr̄enan

-trilii, -e 'wɪ nən 'ka yiɛ yra -yṛε "bɛ 'e drɛ 'cee vɛ -a "fo. ¹² Ku 'ka "va 'nan 'ka 'pɛ 'e plu Bali -sru 'ta wʊdɪ man dɪ. Minnun nən o yi -t̄era Bali da, εn o -pɔan 'sɔ bɛ, 'o drɛ 'cee 'wɪ -kɔɔn "mannɔn 'a! Kɔɔ minnun 'bɔ zɪɛ, fe nən Bali -tɔ "da 'nan 'e -nɔan "minnun lɛ bɛ, o -taa -a yɪlɛ.

Bali ci 'ka 'limlan dɪ

¹³ Bali -a 'vɪ Abraam lɛ 'nan, 'e "ta fɛ -tv -nɔan -yṛε, εn yaa -ci pɛ wluan 'e 'bɔ 'fli da. Kɔɔ fɛ -tv "ka -e Bali 'e 'pɛ wluan 'bɛ da, te 'bɛ -dan "mlian Bali da dɪ. ¹⁴ -Yee "wɛan yaa 'vɪ Abraam lɛ 'nan:

«Maan ve 'yiɛ 'nan,
an -taa "fɛa vɪlɛ 'i man,
εn an -taa 'i kluda 'nɔn drelɛ "kaga.»

¹⁵ Abraam 'e -pɔan "sran 'e cin da, εn 'wɪ nən Bali -a 'vɪ bɛ yaa man -pɛn. -Yee "wɛan "bɛ -sru e drɛ -yee vɛ -a.

¹⁶ -Te min "ta 'wɪ 'tv -ji -pɛ wuanla bɛ, fe nən -a -dan "mlian "da "bɛ, -a man nən 'e 'pɛ wuanla. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -kɔɔnman 'nan 'wɪ tɪglɪ nən yaa 'vɪ, te -sa 'ka "nyian "da "dɪ. ¹⁷ 'Wɪ zɪɛ -a 'bɔ nən Bali -a drɛ Abraam lɛ. 'E 'pɛ wluan 'e 'fli da, 'nan -e minnun nən o -taa 'wɪ zɪɛ -a "nən "blɪlɛ bɛ, 'o -tɔ 'nan 'wɪ 'kpa nən yaa ve. ¹⁸ Bali -a 'vɪ Abraam lɛ 'nan 'e "ta fɛ -tv -nɔan -yṛε, εn Bali 'e 'pɛ wluan 'wɪ 'twqli zɪɛ -a -ji. 'Wɪ "fli zɪɛ -a drɛdɪ -a bɛ, Bali -a kɔɔn -cɛɛ 'nan -te 'e 'wɪ 'vɪ bɛ, 'e 'ci 'ka 'limlan 'li "fo "dɪ. En ya'a 'kɔlaman -e 'e 'wlu 'sɛn dɪ. 'Wɪ zɪɛ e ya "le -e -kaa "koe "tɔ -kaa da, -e 'wɪ nən -kaa yiɛ yra -yṛε "bɛ -kaa man -pɛn. ¹⁹ 'Wɪ nən -kaa yiɛ yra -yṛε "bɛ, 'wlu wɪ "cɛɛ dɪ, εn -yɛɛ -maan -e -kaa tɔ 'pleble. Zozi lɛ nən -kaa yiɛ yra, εn -yɛɛ wla fənan nən Bali cɪ bɛ -a -nan. ²⁰ Fɛ zɪɛ -a -nan nən Zozi -trɔa -kaa 'lɛ, 'nan -e 'pɛ -kaa 'va. Kɔɔ

-yεε drε -cee Bali -panzan -dan a, "le zι Melcisedεk cι Bali -panzan -a 'li bε -yee 'wι 'zυ. Εn e -fo -a 'li 'trilii.

7

Melcisedεk -le 'wι

¹ Melcisedεk zιe e ya Salem 'nɔn 'le mingɔnnen -a, εn e ya Bali nεn fe pεenɔn 'ta lou "bε -a -panzan -a. Tu nεn Abraam "sia mingɔnnennun 'klinan, εn e ya -tanan bε, -a -nan nεn Melcisedεk -kv -a 'lε, εn e -fεa 'vι "man. ² Fenun pεenɔn nεn Abraam -a 'si te e mingɔnnennun klι bε, yaa -fuzan -nɔn Melcisedεk le. Melcisedεk -ci nεn 'nan, mingɔnnen nεn e 'wι tıgli dra. Εn "nyian bε, e ya Salem 'nɔn 'le mingɔnnen -a. -A -ci nεn 'nan, mingɔnnen nεn e -fvı -trɔo -nɔan "min le. ³ Min -tv 'ka Melcisedεk "tι 'tɔa dι, εn min -tv 'ka -a "bv 'tɔa dι, εn min -tv 'ka -a tra -tv tɔa dι. Min -tv 'ka -a -yadı 'lee -a -kadı tɔa dι. -Yee 'wι drε "le Bali -pi -le ve drε bε -yee 'wι 'zυ, e -fo Bali -panzan -a 'li 'trilii.

⁴ Melcisedεk -le -dan nεn, e cι -a 'li bε, -kaa ci "nrɔn "da! Abraam 'bɔ nεn e ya -kaa tra tεdε -a bε, fenun pεenɔn nεn yaa 'si mingɔnnennun lɔ bε, yaa -fuzan -nɔn -yre. 'Wι zιe yaa -kɔɔnman -cεε 'nan, Melcisedεk -dan "mlian Abraam da. ⁵ E ya 'e 'cεn -tεdι Bali -le 'fluba 'ji 'nan, Levi kluda 'nɔn nεn Bali -pannɔn 'a bε, 'o fe -fuzan 'si Izrael 'nɔn 'lɔ. Levi kluda 'nɔn 'lee Izrael 'nɔn bε, o pεenɔn a Abraam kluda 'nɔn 'a. ⁶ 'Pian Melcisedεk 'ka Abraam kluda min -a dι, εn -yεε fe -fuzan 'si Abraam -lɔ. Εn "nyian bε, Abraam nεn Bali -a 'vι 'e 'cεn 'nan, e "ta fe -tv -nɔan -yre "bε, Melcisedεk -fεa 'vι "man. ⁷ -Kaa -tɔa 'nan min ceje 'bε -fεa ve 'nεn "wεnnεn man. -Sa 'ka 'wι zιe -a da dι. ⁸ Levi kluda 'nɔn 'bɔ nεn o fe -fuzan

"sia bε, blaminun nεn waa, o kaa "le -cee 'wι 'zv. 'Pian Melcisedεk nεn e fε -fuzan 'si Abraam -lø bε, waa crεn -tε 'nan, -a yie a "man 'li 'trilii. ⁹ Levi kluda 'nøn le nεn minnun fε -fuzan -nøan. 'Pian Levi 'bø fε -fuzan -nøn min lε. -Yεε drε -a tra Abraam -le fε -fuzan -nøndi -a Melcisedεk lε. ¹⁰ Tu nεn Abraam fε -fuzan -nøan Melcisedεk lε bε, te wa'a tian Levi -yalε dι. 'Pian te Bali -a 'pla 'e 'cεn 'nan, Levi a Abraam kluda min -a, -yee "wεan o -kølaman waa ve 'nan Levi 'bε -nøn.

¹¹ Bali -pan nyranman nεn waa -nøn Levi kluda 'nøn le bε, -yεε -maan min 'ta wøla Moizi -le -pei -tø winun da, 'pian ya'a 'kølaman -e 'e min drε 'saun Bali 'lε dι. "Te e min dra 'saun Bali 'lε bε, "te Bali 'ka 'tale 'e 'panzan pee -a dι. 'Pian -kaa 'yι 'nan, e -ta 'e 'panzan pee -a. 'Bε a "le Melcisedεk -le 'wι 'zv, εn e 'ka "le Levi kluda min nεn Arøn -a bε -yee 'wι 'zv dι. ¹² Bali -pan nyranman nεn Levi kluda 'nøn -a "paa bε, 'bε nεn 'gøε Bali -a -pe man 'lila. -Yee "wεan e -pei -tø wι man lila "nyian. ¹³ Kø min 'bø nεn o -yee 'wι 'vι 'gøε, e 'ka Levi kluda min -a dι, εn -a kluda min -tu 'ka tian 'li Bali -pan nyranman 'pale dι. ¹⁴ -Kaa -tøa 'wein 'nan, -kaa san Zozi Crizi a Zuda kluda min -a. εn tu nεn Moizi Bali -pannøn 'le 'wι ve bε, ya'a Zuda kluda 'nøn 'følε "va "dι.

¹⁵ 'Wι 'kpa nεn, Bali -pei -tø wι man 'lila. Kø Bali -ta 'e 'panzan pee -a, te 'bε a "le Melcisedεk -le 'wι 'zv. ¹⁶ E 'ka Bali -pannøn kluda min -a 'vaa εn Bali -a -tø 'e 'panzan -a dι. 'Belidø nεn ya'a 'nyaan dιε, e ya -yrø, -yee "wεan yaa -tø. ¹⁷ Zι e ci 'e 'crεn -tødø Bali -le 'fluba 'ji zιε, kø e ya 'e 'crεn -tødø 'nan:
 «I ya 'an -panzan -a,
 "le Melcisedεk -le 'wι 'zv,
 εn i -fo "a 'li 'trilii.»

18 'Winun zie -wee -koɔnman -cee 'nan, -pei -tɔ winun nen Bali -a -non Moizi le bε, Bali -a klu -sran ji. Koɔ 'pleble 'ka -yrɔ "dl, e ya 'wl "tun "a, **19** εn ya'a -kalale min dredl -a 'saun Bali 'le dl. 'Bε nen 'gvε, fε nen e ci 'kpa e "mlian -a peenon da bε, -kaa yie yra -yrε, εn -yee -kaa -pliman Bali man.

20 εn "nyian bε, Bali -a -ci -pε wluan. -A -cin 'e 'kon 'ka 'ji 'nan, Bali 'ka 'e 'pε wunlεa 'vaa εn e Levi kluda 'non dre 'e 'pannon 'a dl. **21** 'Pian Bali -a -ci -pε wluan 'vaa εn e Zozi dre 'e 'panzan -a. Koɔ e ya 'e 'cren -tedl 'nan:

«'An 'bɔ Minsan bε,
maan -ci -pε wluan,
εn 'an wei 'ka 'limlan 'li "fo "dl.
I ya 'an 'panzan -a,
εn i -fo "a 'li 'trilii..»

22 Zl Bali Zozi -tɔ 'e 'panzan -a bε, yaa -ci -pε wluan, 'pian ya'a Arɔn -le vε -ci -pε wunlεa dl. 'Wl zie -yee -koɔnman -cee 'nan, fε nen Bali -a 'si εn e blamin pli 'a 'e man "nyian 'e 'pee bε, e "mlian -a tedε vε da. εn Bali Zozi -tɔ -ji 'nan -e -kaa -tɔ 'nan 'wl 'kpa nen.

23 -A -cin 'e 'kon -kaa 'ji "nyian 'nan, Bali -pannon nen Arɔn kluda 'non 'a bε, o ya "kaga, "togɔ -te o va min -tv -ka bε, -e Bali -pandl 'e 'le 'tɔ. **24** 'Pian Zozi yie a "man 'li 'trilii, -yee "wean min -tv "ka -e 'e Bali -pan -a "pa 'ji dl. **25** 'Bε nen 'gvε, minnun nen o cila Zozi 'va, εn o pli Bali man bε, Zozi o "sia 'wl 'ji 'li "fo "le vε -a. Koɔ Zozi yie a "man 'li 'trilii, 'nan te e Bali tv "baa -wlε.

26 Bali -panzan -dan nen -a 'wl ci -kaa man bε, -a 'bɔ nen Zozi 'a. E 'sɔ Bali le, ya'a 'wl 'wlidl "tv drelε dl, εn 'tɔ 'ka 'e 'padl "man "dl. Bali -a 'si 'wl 'wlidl

"drənən yei, εn e -kv -a laji lou. ²⁷ Bali -pannən -dandan nən -a tədənun -a bε, o 'bə 'fli -le 'wɪ 'wlidɪ "man fε -nɔan Bali lε. "Bε -sru 'vaa -e 'o min nən e 'wɪ 'wlidɪ drε εn e -ta -a -nan fε -a bε, -yee vε -nən Bali lε. 'Pian Zozi 'le vε 'ka drεlε zɪ dɪ. Kɔɔ zɪ Zozi wɪ "man εn e -ka yiba "plan da bε, -cee 'wɪ 'wlidɪ pεenən 'nan fε nən yaa -nən 'li "fo "le vε -a. ²⁸ Moizi -le -pei bε, blamin nən tv -mie bəa e 'wɪ 'wlidɪ "dra bε, -a 'bə nən -pei -a -tə Bali -panzan -dan a. 'Pian 'bε nən 'gve, Moizi -le -pei klu -sran. Kɔɔ zɪ Zozi cεen 'wɪ pεenən 'le sɔɔdɪ man Bali 'lε bε, Bali 'e 'pε wluan, εn 'e 'pɪ -tə 'e 'panzan -dan a 'li "fo "le vε -a.

8

-Cee Bali -panzan -dan nən Zozi 'a

¹ 'Wɪ pεenən nən kv cɪ -a vɪnan 'gve, -a -wulo nən 'gv. -Cee Bali -panzan -dan a laji lou. E ya 'e -nyrandɪ Bali nən 'yee mingənnən pεin -da bε -a -pε "yi "da. ² E ya Bali -pan nyranman 'panan fənan 'saun nən Bali -a man drε 'wɪ zɪε -a drənan -a bε -a -nan. Blamin "cεε fənan zɪε -a man drε dɪ, 'pian Bali 'bε man drε 'e 'bə 'a.

³ Bali -panzan -dan pεenən nən waa -təa "bε, waa -təa 'nan -e 'e Bali -pan nyranman 'pa. -Yee "wεan -cee Bali -panzan -dan "e "fε -tv -nən "nyian Bali lε. ⁴ "Te Crizi 'e 'kən tian 'trəda bε, "te e 'ka Bali -panzan -a dɪ. Kɔɔ Bali -pannən a -nan 'va. εn o ya Bali -pan nyranman 'panan "le zɪ Moizi -le -pei -a 'vɪ bε -yee 'wɪ 'zv. ⁵ Bali -pan nyranman nən minnun zɪε waa "paa bε, e ya "le -a 'kpa nən waa dra laji bε -a -kɔɔn "manvε -le 'wɪ 'zv. Kɔɔ zɪ Bali -a 'vɪ Moizi lε 'nan 'e -tandan -tə 'yre bε, yaa 'vɪ 'nan: «'I drε "yi!

-Tandan nən maan kɔɔn 'yie
te i ya pɔn da bε,
-a 'lein nən 'i -tɔ 'mən.»

⁶ Bali -pan nyranman nən Bali -a -nən Zozi lε bε, -a 'kpa "mlian Bali -pannən pεenən 'le vε da. Kɔɔ Zozi nən Bali -a 'si εn e Bali 'lee blamin yei "sən 'e cin va "nyian 'e 'pee. εn blamin 'lee Bali yei "səndi 'e cin va pee zιε -a 'kpa "mlian -a tεde vε da. Kɔɔ fε nən Bali -a 'vι 'nan 'e -nɔan "blamin lε 'wι zιε -a -ji bε -a 'kpa "mlian -a tεde vε da.

⁷ Bali -a 'yi "yi -e 'e blamin pli 'e man "nyian 'e 'pee, kɔɔ -a tεde vε nən Bali -a dre Izrael 'nən lε bε, ya'a -kɔlale -e 'e o dre 'saun Bali 'le dι. ⁸ Tu zιε -a man nən Bali 'wι 'pla Izrael 'nən 'bɔ lε. Yaa 'vι -wle 'nan:
«Tu -tu -taa "bɔlε bε,
an Izrael 'nən
'lee Zude 'nən -pliman 'an man 'e 'pee.

⁹ O -pli "nən
maan wo 'an man 'e 'pee bε,
ya'a 'kɔan "le -a tεde nən
maan dre o tranun lε
te an o 'si Ezipti 'leglon 'ji bε
-yee 'wι 'zv dι.

-A tεde vε nən
maan dre zιε
wa'a 'ta wvlea "da "dι,
-yee "wεan 'an "trəen 'si o va.

¹⁰ 'Pian tu -tu -taa "bɔlε bε,
an -tɔa 'an wei da 'nan
-e 'an Izrael 'nən -pli
'an man "nyian 'e 'pee.
Tu zιε -a man bε,
'mən -pei -tɔ wvun -cin -kɔanla o ji,
εn zι kɔ min 'e 'ta wv 'trəda bε

-yεε "paaman o ji.
 An -kɔan -wee Bali -a,
 εn o -kɔan 'mεn minnun -a.
¹¹ -E 'e "sia nannannun man
 -e 'e 'bɔ min cejenun da bε,
 o pεenən -taa -a -təlε 'nan
 mεen cι Bali -a.
 'Wι zιε min -tv "cεε "paaman "nyian
 'e bɔezan -tv ji dι.
 -Te 'bε "cεε dι,
 min -tv "cεε ve 'e "bvi -tv le 'nan,
 'i 'ta -e 'i Minsan yι dι!
¹² -Te o 'wunun dre 'an 'va 'wlidi 'e 'cεn oo,
 maan "cεa -wle.
 En -te o 'mεn -pei -tɔ wι -mie srε 'e 'cεn oo,
 ma'an "nyian 'an 'ci nrɔnman "da "dι.»
¹³ -Te Bali -tɔ 'e wei da 'nan 'e blamin -pliman 'e
 man 'e 'pee bε, yaa -kɔnman 'cεε 'nan, -a tεde vε
 nεn Bali -a dre bε, e dre "le sɔ ceje -le 'wι 'zv. Kɔɔ -te
 sɔ dre ceje bε, -a 'yi "sia "ji, te 'bε 'fɔladι 'bɔ.

9

Minnun Bali -paan 'e tεde 'kɔ?

¹ Zι Bali -tɔ 'e wei da -kaa tranun le 'e tεde 'nan
 'e o -pliman 'e man bε, pε pεenən nεn kɔ 'o Bali 'bɔ
 'pan -a be yaa kɔn -wle. Yaa 'vι -wle 'nan 'o fεnan
 'saun 'tv dre 'nan -e 'wee 'pan -nan. ² -A -nan nεn
 o -tandan -tɔ. O -kannen -trɔa "davε dre -tandan
 zιε -a -ji nun, εn o 'tablo dre "nyian -ji. "Tablo zιε -
 a da nεn 'o 'kpɔun nεn waa -nən Bali le bε -a "paala.
³ -Tandan zιε e ya 'e 'cεndi -ji sɔ -tv -a. Fεnan nεn -
 kannen 'lee 'tablo cι 'e -trɔadι bε, waa laabo fεnan
 'saun. En fεnan nεn sɔla -sru zia bε, waa -nan laabo
 fεnan 'saunzaun 'kpa. ⁴ O Bali -pan "davε -trɔa

fənan 'saun 'nan. -Siga 'yi nən 'e wədɪ "man, εn -a da nən o fə -tu nən -a -koei "a 'nənnən bə -a 'te 'ble Bali lə. εn o 'cezu -tu -trəa fənan 'saunzaun 'kpa 'nan. -Siga 'yi nən 'e wədɪ "man 'e pəenən. Fə yaaga nən 'cezu zιε -a -ji bə -nyren 'gv, -pə -tu a 'e dredi -siga -a, εn o -blifə -tu nən waa laabo manən bə waa -sən -ji, e ya -ji. εn Arən -le "tonyrin nən -a 'nən a 'e bədɪ "da "bə, e ya -ji. εn -kələ 'fʊnun nən Bali -le -pei -tə wɪnun a "da 'e 'cən -tədɪ bə, o ya -ji. ⁵ Bali -le 'pasianən nən laji bə, waa -mie laabo Sheriben. O min yiba "fli "a 'e 'tədɪ 'cezu zιε -a ta "bluve da. -Yee -kəənman 'nan Bali -le -dan a -nan, εn o -pe "jə "a 'e cin yidi "da. -A ta "blu ve 'bə da nən o nyen -seanla -e Bali 'e min -le 'wɪ 'wlidɪ "fui. 'Wɪ 'sezenun pəenən zιε kə 'ka "vale 'kə ve 'cəe tu 'gve -a dɪ.

⁶ Kə 'sia -a vınan 'cəe 'nan -tandan zιε e ya 'e 'cəndɪ -ji. Fənan 'saun 'nan nən Bali -pannən -wlamlan yi -tvdu pəenən man 'nan -e 'o Bali -pan nyranman 'pa. ⁷ 'Pian fənan 'saunzaun 'kpa bə, Bali -pannən 'tazan -dan 'bə -wlamlan 'nan nun 'e -tvwli. Lə -tu -ji bə e -wlamlan 'nan nun 'e 'pa -a -tvwli "cə. E -wlamlan 'e 'lə le -wi nyen -a -e 'e -sran 'cezu ta "blu ve da lou. Yaa -seanla 'e 'bə 'le 'wɪ 'wlidɪ "nən ya'a drele 'e yie man dιe -a man. εn yaa -seanla "nyian minnun pəenən 'le 'wɪ 'wlidɪ "nən wa'a drele 'o yie man dιe -a man.

⁸ 'Wɪ zιε -a nən Bali lei 'saun -a -kəənman 'cəe 'nan, tu nən -tandan təde a -nan bə, minnun 'ka 'kolaman -e 'o wla fənan 'saun da dɪ. Kə te -si nən e blamin -pliman Bali man bə, e 'ka tian 'e 'le 'svdɪ dɪ.

⁹ Tu nən -kaa cι -ji 'gve, 'wɪnun nən waa dre -tandan təde zιε -a -ji bə, e ya -cee 'wɪ -kəən "manvə -a. Kə minnun fənun -nən Bali lə εn o Bali -pan -winun -a,

'pian 'w̄inun nən waa dr̄e z̄iε, ya'a -k̄lalə o dr̄ed̄i -a 'saun Bali 'l̄e d̄i. ¹⁰ Min nən e Bali -paan "b̄ε, -blifε -mienun a -a 'sr̄əen 'a, εn mlinvε -mienun a -a 'sr̄əen 'a, εn e -sru -mie wo 'vaa -e 'e Bali -pan. 'W̄i p̄εenən z̄iε -a dr̄ed̄i b̄ε, e ya min 'k̄olə da lou. E -fv z̄iε -trilii εn tu nən Bali -a lila 'e 'tr̄e b̄ε 'e 'b̄o.

Zozi Bali -pandi lila

¹¹ Z̄i Crizi -ta b̄ε, εn tu z̄iε e 'b̄o. E ya Bali -panzan -dan a, εn "yinun nən Bali "e 'nan, 'e dra minnun l̄e b̄ε, -yεε -si 'l̄e 'sv. -Tandan 'kpa nən -a "yi "mlian -a t̄dε ve da, εn blamin "cεε -t̄o d̄iε, e ya laji. -Tandan z̄iε -a -ji nən Crizi ciila ¹² 'nan -e 'e -wla f̄enan 'saunzaun 'kpa -nan, te e ya -nan nun 'li "fo. Ya'a -wlale -nan nun 'e 'l̄o le bo nyεn -a d̄i, εn ya'a -wlale 'e 'l̄o le tri nyεn -a d̄i, 'pian e wlala 'nan nun 'e 'b̄o 'fli nyεn -a. 'W̄i nən yaa dr̄e z̄iε -yεε -maan -kaa 'si 'w̄i 'ji 'li "fo "le vε -a. ¹³ -A -cin 'e 'k̄on 'ka 'ji 'nan, -te min 'w̄i 'tv dr̄e, εn 'w̄i z̄iε e min 'b̄o "tri "t̄o Bali 'l̄e b̄ε, 'w̄i nən -cee -pei "e 'nan 'o dr̄e -ȳrε "b̄ε -nyrεn 'gv. Bo nyεn nən waa w̄eenman "da, -te 'b̄ε "cεε d̄i, tri nyεn nən waa w̄eenman "da, -te 'b̄ε "cεε d̄i, tri nən waa 't̄e bl̄i Bali -pan "dave da b̄ε, -a 't̄e 'yie nən waa w̄eenman "da, -e min z̄iε 'e -k̄ola Bali 'sud̄i -a "nyian 'e "pa 'ji. ¹⁴ -Te 'b̄ε a z̄iε, maan ve 'cεε 'nan Crizi nyεn min dra 'saun Bali 'l̄e 'e -ciala "da, 'dv -e -a san 'e -k̄ola Bali nən -a ȳiε c̄i "man "b̄ε -a 'sud̄i -a. Bali lei 'saun nən -ȳr̄o "b̄ε, -yee "w̄ean nən e w̄i "man εn e -ka. E ya "le Bali -panvε nən 't̄o 'ka 'e 'pad̄i "man "d̄iε -yee 'w̄i 'zv.

¹⁵ -Yee -kad̄i z̄iε, -yεε -maan Bali 'lee blamin yei "sεn 'e cin va "nyian 'e 'pee. 'W̄i 'wlid̄i p̄εenən nən blamin -a dr̄e 'e t̄dε b̄ε, -yee -kad̄i -le "w̄ean nən Bali -a fui -kaa man. -Yee "w̄ean "yi "nən Bali -a 'v̄i 'nan

e dra -yee minnun lε bε, e ya minnun nεn Bali o laabo bε -wee vε -a. "Yi zιε 'belidi nεn ya'a 'nyaan dιε -nyrεn.

16 -Kaa -tøa 'nan, -te min 'e -zia paala bε, min zιε e -kaa 'vaa εn waa -zia 'bø -nøan "minnun nεn e cι -wee vε -a bε -wle. **17** 'Pian -te min zιε -a yιε a tian "man "bε, min 'ka -a -zia -ble dι. **18** -Yee "wεan tv nεn Bali -tø 'e wei da 'nan 'e o -pliman 'e man bε, fε -tv -ka -a 'wι 'ji. **19** Køø -kaa ta ve Bali -le 'fluba 'ji 'nan, zι Moizi cεen Bali -le -pei -tø wιnun ta vιdι man Izrael 'nøn le bε, trinun 'lee bonun nεn yaa tεe 'wι zιε -a -ji. "Bε -sru e o nyεn baa 'yi 'a, εn e yiba pεnεn yri 'e cin man sø 'tenden 'a, εn yaa 'wø nyεn zιε -a va. Yaa wεen Bali -le -pei 'bø da, "bε -sru εn e cιt -a wεendι -a Izrael 'nøn pεenøn nεn o cin 'yι bε o da. **20** -A -nan nεn Moizi -a 'vι -wle 'nan:
«Bali -tø 'e wei da 'cεe 'nan
e 'ka -pliman 'e man.

Nyεn 'gve, -yεe -køønman 'cεe 'nan
-e 'e 'sia cεegv man bε
'ka drε Bali -le vε -a.»

21 En "nyian bε Moizi nyεn zιε -a wεen -tandan 'lee fεnun pεenøn nεn o Bali -pan nyranman "paa -a bε -a da. **22** -Kaa -tøa 'nan Moizi -le -pei "e 'nan, nyεn -kølamān e fε pεenøn dra 'saun Bali 'lε. -Te min 'wι 'wlidi drε bε, e -taa -a -nan fε -a, waa nyεn -sεanla 'vaa -e Bali 'e -yee 'wι 'wlidi 'bø fui.

Crizi a -cee 'wι 'wlidi "nan fε -a

23 Fεnun nεn o Bali -pan nyranman "paa -a 'trøda 'gve, -wi nyεn -a nεn waa dra 'saun Bali 'lε. En fεnun zιε o ya "le fεnun 'kpa nεn laji bε -a -køøn "manvε -le 'wι 'zv. 'Pian fεnun nεn laji bε, fε nεn yaa dra 'saun bε -a 'kpa "mlian -wi nyεn da. **24** -A -cin 'e

'kɔn 'ka 'ji 'nan, -tandan nən blamin -a -tɔ -nyren laji bε -a -kɔn "manvε -a bε, -a -ji "cεε Crizi wla dι. 'Pian laji 'bɔ -nan nun nən Crizi -kv, 'nan -e 'e 'tɔ -cee 'wι 'ji Bali 'lε. ²⁵ En "nyian bε, -kaa -tɔa 'nan, lε -tvdv pεenən man nən Bali -panzan -dan -wlamlan fənan 'saunzaun 'kpa -nan 'e 'lɔ le -wi nyen -a. 'Pian Crizi 'ka "e "drεle zι dι, "e wla 'wυ 'e nyen -a 'e 'pa -a -tuvwli "cε. ²⁶ "Te Crizi "e drε "le Bali -pannən 'le vε zυ bε, "te e -ka 'e 'pa -a "kaga 'trilii -e 'e bɔ cεegv yi -a. 'Pian tυ -nyranman nən -kaa cι -ji 'gvε e -ta en e -ka, 'nan -e 'yee -kadı zιε 'e blamin -le 'wι 'wlidi pεenən 'fui.

²⁷ -Kaa -tɔa 'nan, blamin -kaa 'e 'pa -a -tuvwli, "bε -sru -e Bali 'e -yee tin 'ba. ²⁸ 'Wι 'tuvwli zιε Crizi -a drε, e -ka 'e 'pa -a -tuvwli "cε 'nan, -e Bali 'e min "kaga 'le 'wι 'wlidi 'fui. Crizi -ta pee wo "nyian, 'pian ya'a 'taa 'nan -e 'e 'ka -e Bali 'e minnun -le 'wι 'wlidi 'fui dι. E -taa 'nan -e 'e minnun nən o cι -a -pennan bε o 'si 'wι 'ji.

10

¹ 'Wι "yi "nən Bali -taa -a drεle -cεε bε, -a 'bɔ nən Moizi -le -pei -a lei kɔn -cεε, 'pian -a tıgli 'bɔ "cεε dι. Kɔɔ lε -tvdv pεenən man bε te Bali -pan nyranman -tuvwli 'bɔ zιε waa dra. Moizi -le -pei zιε ya'a -kɔlale -e 'e min drε 'saun Bali 'lε dι. ² "Te e -kɔla min drεdι -a 'saun Bali 'lε bε, "te Bali -pan nyranman 'padı 'le 'tɔ. 'Pian e 'ka zι dι, kɔɔ -wee -wulo -ji "nrɔndı tin -tεa "o da tυ pεenən man. ³ -A tıgli da bε, Bali -pan nyranman 'padı 'bɔ zιε 'wι 'wlidinun nən minnun -a dra bε -a 'bɔ nən yaa -cin -tɔa "o ji lε -tvdv pεenən man. ⁴ Kɔɔ trinun nyen 'lee bonun nyen -srandı bε, ya'a 'kɔlaman -e 'e minnun -le 'wι 'wlidi "fui dι.

5 'W̄inun z̄ie -yee "w̄ean b̄ε, t̄v n̄en Crizi "ta -daa
'tr̄eda b̄ε, yaa 'v̄i Bali l̄e 'nan:

«I 'ka 'sraga b̄vd̄ 'va d̄i,
en i 'ka 'i 'pandi 'va d̄i.

-Yee "w̄ean yian dr̄ε blamin -a.

6 -Winun n̄en waa 't̄ε 'ble
'i 'pan "dave da b̄ε,
yi'a ȳl̄e "yi "d̄i.

En 'w̄i 'wlidi "man 'sraganun b̄ε,
yi'a ȳl̄e "yi "d̄i.

7 -Yee "w̄ean 'an 'b̄o
maan 'v̄i 'yie 'nan:
<Maan n̄en 'gv,
an -ta 'nan -e 'mein 'ci 's̄o w̄inun dr̄ε.
'W̄i n̄en e ya 'e 'cren -t̄edi

'men 'w̄i 'a Bali -le 'fluba 'ji b̄ε, -nyren z̄ie.»

8 Crizi -a 'v̄i 'e t̄ede 'nan:

«I 'ka 'sraga b̄vd̄ 'va d̄i,
en i 'ka 'i 'pandi 'va d̄i.

-Winun n̄en waa 't̄ε 'ble
'i 'pan "dave da b̄ε,
yi'a ȳl̄e "yi "d̄i.

En 'w̄i 'wlidi "man 'sraganun b̄ε,
yi'a ȳl̄e "yi "d̄i.»

Bali -pandi z̄ie -kaa -t̄oa 'nan Moizi -le -pei -a 'v̄i 'nan
'o dr̄ε, 'pian Crizi -a 'v̄i "man 'nan Bali 'ka 'b̄ε 'va d̄i.

9 En yaa 'v̄i "nyian 'nan:

«Maan n̄en 'gv,
an -ta 'nan -e 'mein 'ci 's̄o w̄inun dr̄ε.»

'W̄i z̄ie -yee -koonman 'nan, -pe n̄en o Bali -paan "a
'e t̄ede b̄ε Crizi -a 'le 't̄o, en Crizi 'b̄o 'le -kadi -a ta f̄o.

10 'W̄i n̄en Bali ci "va "b̄ε Crizi -a dr̄ε. 'E 'fli -n̄en en
e -ka -e Bali 'e -cee 'w̄i 'wlidi 'fui. 'Sraga n̄en yaa 'bu
Bali l̄e 'li "fo "le v̄ε -a.

11 -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji "nyian 'nan, Bali -pannon pεenən bε, o ya 'o 'tɔdι lou yi -tvdυ pεenən man te o Bali -pan nyranman "paa. O'sraga bo Bali lε te waa bo Bali lε, 'pian ya'a minnun -le 'wι 'wlidi "fuile dι.
12 'Pian Crizi -le ve nən yaa drε 'e 'pa -a -tvwli "cε "bε, e 'sraga bvdι pεenən 'wulo cεen, en e minnun -le 'wι 'wlidi pεenən fui. "Bε -sru en Crizi 'bɔ 'kv -nyenlea Bali -pe "yi "da. **13** E -fo -nan nun -trilii, -a man -pendi -a 'nan Bali 'e 'cεn 'e 'nanmannən pεenən 'klidi man. **14** Minnun nən Bali o drε 'yee ve -a bε, 'sraga nən Crizi -a 'bv 'e 'pa -a -tvwli "cε zιε, e o drε 'saun Bali 'le 'li "fo "le ve -a.

15 'Wι 'tvwli zιε Bali lei 'saun 'e 'vι "nyian, kɔɔ yaa 'vι 'nan:

16 «Tv -tv -taa "bɔlε bε,
'an 'bɔ Bali,
an -tɔa 'an wei da 'nan
-e 'an Izrael 'nən -pli
'an man "nyian 'e 'pee.

Tv zιε -a man bε,
'mεn -pei -tɔ wιnun -cin -kɔanla o ji,
en zι kɔ min 'e 'ta wυ 'trεda bε
-yεε "paaman o ji.»

17 En yaa 'le 'sran 'nan:

«Te o 'wιnun drε 'an 'va 'wlidi 'e 'cεn oo,
en -te o 'mεn -pei -tɔ wι -mie srε 'e 'cεn oo,
ma'an "nyian 'an 'ci nrɔnman 'wι pεenən zιε 'be da dι.»

18 'Wι zιε -yεε -kɔonman 'nan, min nən Bali -yee 'wι 'wlidi fui bε, -a san 'ka "nyian 'sraganun bo Bali lε dι.

Te 'ka 'pε -sru 'e -tɔa -e 'ka 'si Bali -sru "di!

19 'An beenun, Zozi 'le -ka nən yaa 'wv bε, -yεε -maan -kaa -təa 'nan -si a 'e 'lε 'svdι -cεε -e -kaa wla fənan 'saunzaun 'kpa -nan. **20** Kəo sə nən 'e 'tindι -a 'lε "nən "bε yaa 'fvi 'bv. -Yee -ka nən yaa 'wv bε, -yεε drε sə zιε -a 'fvi bvdu -a. -Si zιε, e ya 'e -trε, εn e 'belidι -nəan "min lε. **21** En Zozi drε -cee Bali -panzan -dan a. Bali 'yee minnun pεenən 'pεba 'wv -yrə.

22 'Wı nən Zozi -a drε zιε, -yee "wεan -kaa -pli Bali man. -Kaa yi -təra Bali da -kaa ci 'fidaa 'a, -e -kaa -pli "man. Kəo -kaa ci "nrəndι pεenən nən e tin -tεa -kaa da bε, yaa fui. En e -kaa -sru 'yi 'saun 'a. **23** En "nyian bε, 'wı nən -kaa 'bli a -yre εn -kaa ve minnun lε bε, te -kaa 'pε 'e plv "man "dι, kəo Bali nən yaa 'vı 'nan e -taa 'wı zιε -a drεlε bε, -te e 'wı 'vı bε yaa dra. **24** En "nyian bε, -kaa 'pa -kaa bəenun va, -e 'o min yi 'yi 'e 'ciila "da, εn -e 'o 'wı "yinun drε. **25** Cin nən kaa ye -e 'ka Bali trv 'ba bε, te 'ka -nan -kvdu 'le 'tə dι. Min -mienun 'wı zιε -a drε 'e -trəa waa 'va, te 'ka drε "le -wee 'wı 'zv dι! 'Pian 'ka cin "koe "tə 'ka da -e 'ka man 'e 'tə 'pleble -a -nan -kvdu -a. Kəo kaa -təa 'nan Minsan -tadι a bənan -kogo.

26 Fε nən maan ve zιε -yεε ci 'nan, -kaa nən -kaa 'wı tıglı -tə 'gvε, te -kaa kv "nyian 'wı 'wlidi "drεdι pou 'silea -kaa yiε man bε, 'sraga nən e -kəlamān 'wı 'wlidi zιε -a fuidι -a -kaa man bε, e "ka "nyian "fo "dι. **27** 'Pian 'wı nən e min -tεa "klan -a, εn e ya minnun nən o yiε 'ka 'naan Bali man dιε o man -pennan bε, te -yεε ci -kaa man -pennan 'siən. 'Wı zιε -nyren 'gv: Bali tin -tεa "o da -e 'e o -nan -nyan 'tε -dan 'va.

28 -Kaa -təa 'nan -te min -tv Moizi -le -pei -tə wıunun sre, εn min "fli yaa -a man wı 'pla bε, min zιε -a nyrrinda 'ka 'səan min da dι, waa -tεa. **29** -A -tuvli "nən "nyian min nən e 'si Bali -pı -sru "bε, -yee vε -a.

'Wı nен e -taa "bølε -a san man bε, e "mlianla "da. Køo e Bali -pi 'sia min "søzø -a, en Zozi nyen nен Bali -a 'si en e blamin dre 'a 'saun 'nan -e 'e -pli 'e man bε, min zιε yaa 'yı 'wı "tun "a. En "nyian bε, Bali lei 'saun nен e Bali -le "yi -nøan "min le bε, min zιε e wu "man -wlidi. ³⁰ Fe nен maan ve zιε -yεε ci 'nan, -kaa -tøa 'nan Bali -a 'vı 'nan:
 «'Men ve nен 'wı 'leji -tødı -a.
 En -te min 'wı 'wlidi dre bε,
 'men ve nен 'wı "nен -køondı -a san le -a.»
 En yaa 'vı "nyian 'nan:
 «'An 'bø Minsan,
 an 'men minnun -le tin "baa.»
³¹ Bali yie a "man, en -yee tin -tødı min da a 'wlidi "fo.

'Ka yi -tøra Zozi da 'ka 'ta le 'ka "koe "a!

³² 'Wı nun nен o 'bø 'ka man te ka yi -tøra Zozi da 'e tøde bε, 'ka 'ci "nrøn "da. 'Wı "kaga 'bø 'ka man, en ka yra 'yı "kaga, 'pian 'ka 'pε -sru 'ka tøale -e 'ka 'si Zozi -sru "dı. ³³ Tv -mie 'bø bε, minnun 'ka srøn, en o 'te 'pa 'ka da minnun yie man. En tv -mie 'bø bε, minnun nен o ci 'te 'panan o da bε, kaa wεε 'nan 'ka "paa o va. ³⁴ Minnun nен o ya -pv 'kuin bε 'o nyrrinda -søn 'ka da. Minnun 'ka yifønun koo 'ka 'lo, 'pian 'wı zιε e dre 'ka 'ci "nran wı -a. Køo kaa -tøa 'nan, fe nен Crizi -a -nøn 'cεε bε, e "mlianla 'ka yifε 'bø zιε -a da, en ya'a 'li 'srøman dı.

³⁵ 'Cee yi -teradı Zozi da -ji bε, kaa -ci køøn 'nan 'ka -pøan "søa. 'Wı zιε te 'ka dre dı 'le 'tø dı, køø -a man -kopa a -dan. ³⁶ 'Ka -pøan -sran 'e cin da 'dv -e 'ka -køla 'wı nен e ci Bali ci 'sø 'a bε -a dre dı -a. -Te kaa dre zιε, fe nен e -tø "da 'nan 'e -nøan 'cεε bε, e dra

'cee ve -a. ³⁷ 'Wı nən e ya 'e 'cren -tədı Bali -le 'fluba
'ji bε, -a -cin 'e -trəa 'ka 'ji. Koo e ya 'e 'cren -tədı 'nan:
«Tu -fv "wənnən,

-e min nən e "ta -daa "bε,
'e 'ta. Ya'a "nyian məan -tadı -a dı.

³⁸ Min nən Bali -a "siala min tıglı 'a bε,
yi -təradı Bali da man nən
e 'belidı ye.

'Pian min nən
e 'si 'an -sru "bε,
'an 'ci 'ka 'kəan 'e 'sədı "va "dı.»

³⁹ -Cee ve bε, -kaa 'ka minnun nən o 'si Zozi -
sru εn o -nan -taa "nyanlı bε waa dı. 'Pian -kaa ya
minnun nən o yi -təra Zozi da εn o -taa 'belidı yıla
bε waa.

11

*Minnun nən o yi -təra Bali da 'li bε 'o drε -cee 'wi
-kəən "mannən 'a*

¹ Min nən e yi -təala Bali da bε, yaa -təa 'nan, fe
nən Bali -tə "da 'nan 'e -nəan 'yre bε, e ye. En "nyian
yi -təradı Bali da bε, -a -ci -kəəndı nən 'nan fe nən
min 'ka -a ye 'e yie 'a dıε, e ya. ² -Kaa tranun nən 'li
bε -wee yi -təradı Bali da man nən Bali o 'tə "yi 'vi.

³ -Kaa yi -təala Bali da, -yee "wəan nən -kaa -təa
'nan, Bali wei 'bε 'tre 'bəla. En -yee "wəan nən -kaa
-təa "nyian 'nan, fe nən min -a ye bε, e 'si fe nən min
'ka -a ye 'e yie 'a dıε -a va.

⁴ Abel yi -təra Bali da, -yee "wəan nən 'sraga nən
-a "yi "mlian 'e "bəı Kaən 'le ve da bε, yaa 'bəı Bali lε.
-Yee yi -təradı Bali da zıε -yee "wəan nən Bali -a 'sia
min tıglı 'a, εn e -yee 'sraga 'yi "yi. En "nyian bε, -te

Abel yiε 'ka "man "dı oo, -yee yi -teradı Bali da zıε e 'wı "paaman tian -kaa 'ji ceegvı yi -a.

⁵ Enək yi -tera Bali da, -yee "wean nən Bali -a 'si en e -kv -a, ya'a 'kale dı. Wa'a "nyian 'li -a yıε "fo "dı, Bali -a 'si 'le "wean. Tu nən te Enək a 'treda bε, Bali -a 'vı 'nan, e 'sɔ 'yre. ⁶ En -kaa -tja 'nan, min nən ya'a yi təala Bali da dıε, ya'a 'sɔlε Bali le "fo "dı. -Yee "wean min nən e ya "vale 'e -pliman Bali man bε, min zıε 'e yi -tera "da 'nan Bali a, εn 'e yi -tera "da 'nan, Bali "yi "dra minnun nən o cı -a -wεenan 'nan Bali 'e 'pa 'o 'va bε -wlε.

⁷ Noe "e "yi -tera Bali da "nyian. 'Wı nən Bali -taa -a drełe bε yaa -nan wı 'vı Noe le. Fe -tu 'ka -a -kəonman 'nan 'wı nən Bali -a 'vı bε e ya 'wı 'kpa -a dı, 'pian Noe 'ka -a -fɔləa 'e "trɔen -sru "dı, e 'ta 'wvla "da. E -klv -dan dre 'nan -e 'e 'mangulinun 'o 'si 'wı 'ji. -Yee yi -teradı Bali da man nən e tin -te minnun da, kɔɔ 'o "trɔen "yuyu 'tan. En -yee yi -teradı Bali da man nən Bali a 'sia min tıglı 'a.

⁸ Abraam yi -tera Bali da, -yee "wean zı Bali tin 'ba -yre "bε, e 'ta 'wvla "da. Bali -a 'vı -yre 'nan, 'e 'si 'e fla, 'e -taa 'leglən 'tu -nɔnlε -yre. -A -nan nən e -kvdı 'sia, 'pian fənan nən e "ta -ko bε ya'a -nan tja dı. ⁹ Zı Abraam 'bola 'leglən nən Bali -a kɔon -yre "bε -a -ji bε, e yi -tera Bali da, εn e -nyran nan nun -pən -a. -Tandannun -ji nən e -nyran. "Be -sru Izak 'lee Zago "o dre "nyian zı. 'Wı nən Bali -tɔ "da Abraam le bε, e -tɔ "da "nyian -wee "le. ¹⁰ Abraam a 'fla -dan nən -a -pv a 'e 'fɔdı 'tre 'ji 'pleble bε -a man -pennan, -yee "wean nən e 'wı zıε -a dre. 'Fla zıε Bali 'bε cı -a plazan "a, εn -yee cı -a -tɔzan -a.

¹¹ Abraam nan Sara a lımən nən ya'a 'nən 'yaa dıε -a, εn Abraam 'bɔ dre "nyian ceje 'kpa, 'pian e

yi -t̄era Bali da, -yee "w̄ean n̄en e k̄ola 'e klu b̄ladı -a 'tr̄eda. Koɔ Abraam -a -t̄oa 'nan, Bali n̄en e -t̄o 'e wei da 'yre b̄ε, -te e 'w̄i 'v̄i b̄ε, yaa dra. ¹²-Yee "w̄ean n̄en Abraam 'b̄o n̄en tra t̄ed̄ 'a b̄ε, -a klu 'b̄ola 'tr̄eda "kaga. -A kluda min a "kaga "le laji m̄len cr̄ennun -le 'w̄i 'zv̄, εn o ya "nyian "kaga "le jemie man nyreñ -le 'w̄i 'zv̄, min 'ka 'k̄olaman -a "nr̄ondı -a d̄ı.

¹³ Abraam 'lee Izak 'lee Zago b̄ε, o -fv̄ yi -t̄eranan Bali da, εn o kaa. Fe n̄en Bali -t̄o "da 'nan 'e -n̄oan -wl̄ε "b̄ε, wa'a ȳl̄e d̄ı. 'Pian Bali -a -nan koɔn -wl̄ε -koɔbli, εn -a ȳidi o ci nran. Tu p̄eεnən man b̄ε, te waa ve 'nan, o ya -p̄en -a 'tr̄eda, εn 'o 'ta tu "w̄ennən "ce "dr̄el̄e. ¹⁴-Te min 'w̄i z̄l̄e -a ve b̄ε, yaa -koɔnman 'nan, -a fla dra -a -t̄ea. ¹⁵"Te o -ya tr̄e dra 'b̄ε o -t̄ea "b̄ε, "te o -k̄ola o 'li 'o da -nan nun. ¹⁶'Pian -a t̄igli da b̄ε, o fla n̄en e ci 'kpa εn e ya laji b̄ε, -a dra 'b̄ε o -t̄ea. 'W̄i z̄l̄e -yee "w̄ean n̄en 'yra 'ka Bali t̄ea -a v̄idi -a 'nan 'e ya -wee Bali -a d̄ı. εn -yee "w̄ean n̄en e 'fla fenyian -tu man dr̄e -wl̄ε.

¹⁷ Tu n̄en Bali Abraam man 'tan 'nan 'e 'p̄ı Izak -n̄on 'yre 'sraga -a b̄ε, Abraam yi -t̄era Bali da, εn e -kv̄ -a dr̄el̄e. 'Pian tu 'b̄o z̄l̄e -a man b̄ε te Bali -t̄o 'e wei da Abraam le 'e 'c̄en 'nan:

¹⁸ «'I 'p̄ı Izak 'b̄ε 'i 'klu b̄oala 'tr̄eda.»

¹⁹ Abraam 'w̄i z̄l̄e -a dr̄e, te -a -cin a "ji 'nan, 'pl̄ebli a Bali l̄o -e 'e -k̄ola min n̄en e -ka b̄ε, -a fuvdı -a. -Yee "w̄ean n̄en Bali Izak -n̄on Abraam le 'e "pa 'ji. 'W̄i z̄l̄e e ya 'w̄i -koɔn "man w̄i -tu -a.

²⁰ Izak yi -t̄era Bali da, -yee "w̄ean n̄en e -f̄ea 'v̄i 'e 'p̄ı Zago 'lee 'e 'p̄ı Ezo man -wee "tr̄e "w̄i da.

²¹ Zago yi -t̄era Bali da, -yee "w̄ean n̄en e -f̄ea 'v̄i 'e 'p̄ı Zozefu ci n̄ennun man te e "ta -kaa. "Tonyrin man n̄en e wl̄uan lou, εn e Bali tr̄v̄ 'ba.

22 Zozefu yi -t̄era Bali da, -yee "wεan nεn z̄i -a -kadı 'b̄o bε, εn e Izrael 'n̄n 'le 'sidi Ezipti 'leglōn 'ji w̄i 'v̄i. En yaa 'v̄i "nyian 'nan, -te 'e 'ka bε, te 'e 'wlεnun 'o 'f̄u Ezipti 'leglōn 'ji d̄i.

23 Moizi "t̄i 'lee -a "b̄u "yi -t̄era Bali da, -yee "wεan nεn z̄i o Moizi -ya bε, waa ȳo mlen yaaga 'nan -e minnun 'o v̄lε 'o 't̄e d̄i. Waa 'ȳi 'nan 'nεn z̄iε e ya fenyian, εn 'w̄i nεn Ezipti mingɔnnεn -a 'v̄i bε, wa'a 'ta w̄lεa "da "d̄i.

24 Moizi yi -t̄era Bali da, -yee "wεan nεn z̄i e dr̄ε ceje bε, ya'a 'w̄lε "man -e 'wee laabu Ezipti mingɔnnεn 'lu 'le 'nεn d̄i. **25** Moizi -a 'ȳi 'nan, -te 'o 'vale Bali -le minnun -a 'o yra 'ȳi 'e cin va bε, -a "yi mlin. Koo -te Moizi -f̄u mingɔnnεn -le "kɔnnen "bε, yaa -t̄a 'nan 'e ya ci "nran nεn ya'a 'mɔan d̄iε -a -ji, εn e 'w̄i 'wlidı 'dra. **26** 'W̄i 'kpa nεn, Moizi -a -t̄o 'nan, -te minnun 'nan 'e man "le z̄i o 'nan Crizi man bε -yee 'w̄i 'z̄u bε, 'b̄e "yi "mlian fεnun 'kpagba nεn Ezipti mingɔnnεn -le 'kuin bε -a dr̄di 'yee v̄ε -a bε -a da. Koo "yi "nεn Bali -taa -a dr̄elε -ȳrε "bε, -a 'lε nεn -a ȳiε ci.

27 Moizi yi -t̄era Bali da, -yee "wεan nεn e 'si Ezipti 'leglōn 'ji. Ya'a "klanlε Ezipti mingɔnnεn -le nyran -bl̄di -l̄o d̄i. Moizi "koe 'ka 'sile 'e da "fo "d̄i. Yaa dr̄ε "le 'nan min nεn e Bali ye bε -yee 'w̄i 'z̄u, 'pian te wa'a ye 'o ȳiε 'a d̄i. **28** Moizi yi -t̄era Bali da, -yee "wεan nεn yaa 'v̄i Izrael 'n̄n le 'nan 'o 'blanun -t̄εε "le z̄i Bali -a 'v̄i 'ȳrε bε -yee 'w̄i 'z̄u. En yaa 'v̄i "nyian 'nan 'o -a nyεn 'si, -e 'o cī -kpein "f̄o yibanun man. 'O dr̄ε z̄iε 'nan -te Bali -le 'pasiazan nεn laji bε e -ta bε, -e 'e v̄lε 'e -wee 'nεn flinnun -t̄εε "d̄i. Izrael 'n̄n 'si nɔanba -ji "f̄edi bε, z̄i Moizi -a pou sia z̄iε.

²⁹ Izrael 'nən yi -təra Bali da, -yee "wəan nən jemie 'təndən cəen 'e cin man ən o 'ta 'wula -a yei. 'Pian zi Ezipti 'nən səonla o -sru "bə, 'yi o 'ta 'lə 'wə ən o -nan -nyan.

³⁰ Izrael 'nən yi -təra Bali da, -yee "wəan nən -klən -dan nən minnun -a 'bə Zeriko 'fla man bə, e -wi. Zi waa si -fə yi -tədvə 'səravli "bə, ən e drə.

³¹ Ən "nyian bə Zeriko 'fla 'bə da bə -kənnən -wəezan -tvə a -nan, waa laabo Rab. E yi -təra Bali da, -yee "wəan nən minnun nən Izrael 'nən o 'pa 'sia 'nan 'o 'kvə 'fla 'nanjen bə, e 'pa o va. 'Wı nən yaa drə zıə -yee "wəan nən -a -nan 'ka 'nyanlı dı. 'Pian 'fla zıə -a da 'nən "le 'nan -nan "fo, kəə wa'a 'o "trəən "təle Bali wei lə dı.

³² -Mə "wı nən an -kəlaman -a vıdı -a "nyian 'cəə? Kəə -te maan 'vı 'nan 'an Zedeən -le 'wı ve, -e 'an Barak -le 'wı vı, -e 'an Samsən -le 'wı vı, -e 'an Zefete -le 'wı vı, -e 'an David -le 'wı vı, -e 'an Sanmian -le 'wı vı, -e 'an Bali 'lewei vıñən 'le 'wı vı bə, ya'a 'nyaan cəegvə dı. ³³ O pəenən zıə o yi -təra Bali da, -yee "wəan nən o 'wı -dandan drə. O -mienun mingənnənnən klı, ən o -mienun -a wəə 'nan 'wı "yi "nən minnun 'o drə, ən fe nən Bali -tə "da 'nan e -nəan -wle "bə, o -mienun -a 'yi. Ən "nyian bə, o -mienun -jranun 'le 'lə 'wə, ³⁴ ən o -mienun 'tə -dan dri, ən min 'ka -kəlalə o -mienun -tedı -a -kuli -tan sən -a dı. Ən zi o -mienun "koe 'si 'o da bə, "bə -sru 'pleble 'ta -wlə "nyian. O -mienun 'tə wı 'kuli man, o minnun klı ən -wee 'sounjanun flan bli. ³⁵ Lımon -mienun yi -təra Bali da, -yee "wəan nən zi -wee min -ka bə, Bali -a fuu ən yaa -nən -wle 'e "pa 'ji.

Ən "nyian bə, min -mienun yi -təra Bali da, minnun o -sən -trilii, 'pian wa'a 'wıle "man -e 'o 'si Bali

-sru "di. Waa -təa 'nan -te o -ka 'wɪ zɪε -a -ji bε, Bali 'belidi nən e "mlianla "da "bε -a -nəan 'wle.³⁶ En minnun o -mienun səe 'wv, en minnun o -mienun -sən, en "nyian bε, minnun o -mienun yri, en o -kv o -fələ -pv 'kuin.³⁷ Minnun o -mienun təe 'kələ -a, en minnun o -mienun "nən jeeen 'ji "fli, en minnun 'wlu wɪ 'pa o -mienun da -a -nan nən minnun o təe -kuli -tan sən -a. En o -mienun -le vε bε, minnun o -sən te o 'tə "paa o da. 'Wɪ zɪε -yee "wəan nən o -nyrannan "ka "dɪ, te o -cia "wvdi -a. O drə 'yale -tenən 'a, en -wi 'kələ nən waa wo 'o da "le sə -le 'wɪ 'zv.³⁸ O -cia yəɔdɪ -a "buinun da 'lee pənnun yei. O nyian kunun ji, en -te o -yre 'yi 'tə 'ji bε o nyian "ji. Minnun zɪε Bali 'ka -a yɪlə 'yi "le o -fv 'tə nən e ya 'e fadɪ 'wɪ 'wlidɪ "a 'gvə -a da di.

³⁹ Minnun pəenən zɪε -wee yi -təradɪ Bali da -le "wəan bε, Bali o 'tə "yi 'vɪ. 'Pian fə nən Bali -tə da 'nan -e -nəan "minnun le bε, ya'a -nənle -wle "dɪ.⁴⁰ Koo 'wɪ nən e "mlianla "da "bε, -a -cin nən Bali 'ji 'nan e dra -kaa pəenən le. E 'ka "vale e dra o 'saza lə dɪ -le "wəan.

12

Bali 'wɪ -mie "paaman -kaa 'ji sənba "a

¹ -Cee vε bε minnun "kaga zɪε -wεε drə -cee 'wɪ -kəənmənnən 'a, -yee "wəan nən -kaa -pəan 'e 'sə -cee Bali -sru 'ta wvdi -ji "le -wee 'wɪ 'zv! -Kaa 'pε 'e 'si 'wɪ nən e -si -təa -cee Bali -sru 'ta wvdi lə bε, -a -sru! 'Wɪ zɪε 'wɪ 'wlidinun nən tu pəenən man o ya "vale 'o -kaa man ye bε, -nyren.² -Cee Bali -sru 'ta wvdi -ji bε, Zozi -təwli "nən -kaa -nanjən. Zozi zɪε e yi -təra Bali da, -yεε -si 'lə 'sv -cεε en e 'bə -a 'le 'srannan. E wu "man en minnun -a -tə yiba "plan

da. -Ka 'wlidi zιε -a wwdi bε e min -tεa 'yra -a, 'pian Zozi 'ka 'e "trøen "tøle -yre "dι. Køo ci "nrandi -dan nen Bali -taa -a -nønlε -yre -a 'le 'srannan "bε, -a 'le nen -a yιε ci. 'Bε nen 'gue, e -nyran Bali -pe "yi "da, te e mingønnøn -ble minnun da. ³ Minnun 'nan Zozi man -pe "kaga "ji, 'pian -a -pe 'ka pløle yi -teradi Bali da man dι. 'Wι zιε -a da nen 'ka 'ci "nrøn, -e 'ka 'pe 'e vιlε 'e plø yi -teradi Bali da man dι.

⁴ Maan -cin -traa 'ka 'ji 'nan, 'cee -tødi 'pleble -e 'ka vιlε 'ka 'wι 'wlidi dre dιε, -kadı 'wι 'ka tian bølε 'ka man dι. ⁵ 'Wι nen Bali -a 'pla 'yee 'nennun lε bε, -a da nen 'ka 'ci "nrøn! Yaa 'vι 'nan:

«'An 'bø Minsan,
-te an ya 'wι 'tødi "paanan
'i 'ji sønba "a bε,
te 'i 'ci 'e -tø lou 'an man dι.
En -te an 'wι "nen køøn 'yιε bε,
te 'i "koe 'e 'si 'i da 'an 'va dι.

⁶ Køø 'an 'bø Minsan,
min nen maan ye "yi "bε,
-a ji nen an 'wι 'tødi "paaman sønba "a.
En min nen maan 'si "va 'men 'nen 'a bε,
-a ji nen an sønba 'lε wo.»

⁷ -Te yra yidinun a bønan 'ka man bε, 'ka 'sia "le 'nan 'ka "tι Bali 'bε ci 'wι planan 'cεε. 'Wι 'kpa nen, 'nen 'tv "ka te -a "tι 'ka -a søan dι. ⁸ Bali 'yee 'nennun pøenøn 'lε bo zιε. -Yee "wøan -te e ya "cee "drønan bε, yaa -køønman 'nan ka ya -yee 'nennun -a. ⁹ -Kaa ci "nrøn -kaa "tunun nen 'trøda bε o da -tv! Zι o -kaa 'lε 'bv zιε, 'pian te -kaa yιε "naan o man. -Yee "wøan Bali nen e ya -kaa "tι -dan a bε, -kaa yιε 'e 'nan "man 'e 'cila "da -e -kaa 'belidi yi. ¹⁰ -Kaa "tunun nen 'trøda bε, o -kaa 'lε 'bv o 'bø 'ci 'sø wι yra man, en waa drø tv "wønnen 'wlu. 'Pian Bali -le vε

bε, "e -kaa 'le bo 'nan -e -kaa "yi "yι -ji, kω e ya "va 'nan -kaa -kōn 'saun "le 'yee 'wι 'zv. ¹¹ Maan ve 'cεε 'nan, 'wι 'tđi nēn waa "paaman 'nēn 'ji sōnba "a bε, -a pou sianan "bε 'wι "naan 'nēn 'bō man, 'pian -a 'le 'srannan 'bε 'nēn zιε yaa "nēn "ble. -Fvđi -trōo -kōan -yrō, εn -yee 'ta wv -pe -kōan tīglī 'trε da.

Tv nēn e 'ka "le 'o srōan -te dιε, -a -ji nēn -kaa cι 'gv

¹² -Yee "wεan 'ka "koe 'e 'tō 'ka da, -e 'ka 'pε nēn e cι plvnan bε, 'ka -tō 'pleble! εn "nyian bε 'ka cεin -sru "nēn e cι tōanan bε, 'ka -tō 'pleble! ¹³ -Si nēn e 'svđi "ji "bε, -a da nēn 'ka 'ta wvla! 'Ka cεin nēn -a "koe "nyian bε, te 'e 'sia 'e cin "nēn "dι, 'pian -a "koe 'e 'tō 'e da!

¹⁴ 'Ka -wεε 'nan 'ka yei 'e 'kōn 'e 'sēndi 'e cin va 'ka 'vale min pεenōn 'a! εn 'ka -wεε 'nan 'cee 'ta wv -pe 'e 'sō Bali lε! Kōo -te 'cee 'ta wv -pe 'ka 'sōlε Bali lε dιε, ka'a Bali ye "fo "dι. ¹⁵ 'Ka yie 'tō 'ka cin va -e 'ka 'va min -tv 'e vīlε 'e 'si Bali -le "yi "bε -a -sru "dι! εn "nyian bε, 'ka yie 'tō 'ka cin va -e 'ka 'va min -tv 'e vīlε 'e nyran 'sia 'e bōezan -tv man dι! "Tēgō min zιε 'e 'wι 'fōla 'ka yei -e 'wι 'bō 'e 'ka pεenōn 'sa. ¹⁶ εn "nyian bε, 'ka yie 'tō 'ka cin va -e 'ka 'va min -tv 'e vīlε 'e nyinnan lī 'lee -kōnnen -a te wa'a tian 'o cin 'pale dι! Te 'ka 'wι drε "le Ezo -le 'wι 'zv dι! 'E 'ci nrōn 'trēda wīnun da 'saza, εn ya'a "klanlε Bali lō dι, -yee "wεan 'e 'blīnan -tan fε 'kpōngbo 'nēn 'tv -va. ¹⁷ Kaa -tōa 'nan "bε -sru yaa wεε 'nan 'e "tī 'e -fεa vī 'e man -e -a -blīnan zιε 'e drε -yee vε -a 'e "pa 'ji. 'Pian -a "tī 'ka 'wīlε "man "dι. E -wūo 'tandan, 'pian -a "tī 'ka -a drēlε dι.

¹⁸ -A -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan, 'wι nēn e drε Izrael 'nōn lε bε, -yεε "cεε drε 'cee vε -a dι. Kōo Izrael 'nōn

pli pən man, te Bali a "da. 'Tε -dan bii pən zιε -a da, waa 'yι. Εn laa 'e 'wlei -wlei -fə pən zιε -a da, waa 'yι. Εn fulo 'pleble feen pən zιε -a da, waa yι. ¹⁹ Εn "nyian be, 'bei -dan wu, waa 'man. Εn "nyian be, wei -tu wu 'pleble 'kpa, waa 'man. "Klan o -tədι 'sia, -a -nan nən waa 'vι 'nan, e 'ka "le o wei zιε -a maan dι. ²⁰ Fε -le "wəan nən o 'wι zιε -a 'vι be, kəo 'wι nən Bali -a 'vι be 'o 'wulo 'ka 'səa "wlu "dι. Yaa 'vι 'nan:
 «-Te e ya blamin -a,
 εn -te e ya -wi -a,
 fε oo fε nən
 e kle pən zιε -a man be,
 minnun 'o 'tε -kəlε -a.»
²¹ 'Wι nən e cι drənan zιε e min -təa "klan -a "bvv "le "wəan, Moizi -a 'vι 'nan:
 «"Klan 'an -təa "le "wəan
 an nyɔɔndi 'sia.»

²² 'Pian 'cee vε be, 'wι zιε -yεε "cεε dre 'cεε dι. Kəo ka pli pən nən waa laabo Zion be -a man, Bali nən -a yie cι "man "be 'yee 'fla nən ka wla. Zeruzalem nən laji be -nyren. Fε zιε -a -nan nən Bali -le 'pasianən nən laji be o "kaga "cι 'o cin yidi te o "fədi -ble. ²³ Εn "nyian be, ka pli Zozinən nən o -tε 'e cin da be o man. O ya "le Bali -le 'nən flinnun nən o 'tə a 'e 'cren -tədι laji be -wee 'wι 'zv. Εn "nyian be, ka pli Bali nən e ya 'tredanən pεenən 'le tin 'bazan 'a be -a man. Εn "nyian be, minnun tıgli nən Bali o dre 'saun 'e 'le, εn o kaa be, o lei man nən ka pli. ²⁴ Εn "nyian be, Zozi nən -yεε -maan εn Bali 'ka pli 'e man "nyian 'e 'pee be, -a man nən ka pli. Εn "nyian be, Zozi nyen nən e -sran 'cee "wəan be -a man nən ka pli. Nyen zιε -a 'pleble "mlian Abel -le vε da.

²⁵ 'Ka dre "yi! -Te Bali a 'wι tin 'banan 'cεε be, te 'ka -fəla 'ka "trɔen -sru "dι! Bali 'wι 'pla Izrael 'nən

le Sinai pən "srən, 'pian 'wɪ zɪə waa -fəla 'o "trəen -sru, en Bali 'wɪ "nen kəən -wlə. 'Be nən 'gve, Bali a laji en e ya 'wɪ planan -cεε. -Te -kaa 'wɪ zɪə -a -fəla -kaa "trəen -sru "be, Bali 'wɪ "nen -kəənman -cεε -kpo. ²⁶ Tu nən Bali a 'wɪ planan Izrael 'nən le 'li be, -a wei 'tre nyəən. En 'be nən 'gve, e -tə 'e wei da. E 'nan:

«-A drədī -fv "nyian

'e 'pa -a -tu.

Tv zɪə -a man be,
'tre 'saza "cεε maan nyəənman dɪ,
an labli "paa "va "nyian.»

²⁷ Bali -a 'vɪ 'nan, -a drədī -fv "nyian 'e 'pa -a -tv. 'Wɪ zɪə -a vɪdī -a -kəənman 'nan, fe pəənən nən Bali -a drε be, -a -nan -nyaan tv nən Bali 'trε 'lee labli nyəənman be -a man. Bali 'wɪ zɪə -a dra 'nan -e fənun tıgli nən wa'a 'kəlaman nyəəndi -a dɪε, 'o 'fv -nan.

²⁸ Bali -le mingənnən tre nən fe -tv 'ka 'kəlaman -a nyəəndi -a dɪε, e ya -cee ve -a. -Yee "wəən -kaa Bali muo "fə, en -cee Bali 'sudi be -kaa drε "le zɪ e "səə Bali le be -yee 'wɪ 'zv! -Kaa 'yra -te Bali lə -e -kaa drε, en -kaa "klan Bali lə -e -kaa drε! ²⁹ -A -cin 'e 'kən -kaa 'jɪ 'nan:

«-Cee Bali be e ya "le 'te -dan nən
e fe srəman be -yee 'wɪ 'zv!»

13

'Wɪ "cən "nən min -a dra te e "səə Bali le?

¹ Te 'ka cin yɪdī "yi 'le 'tə 'ka Zozinən yei "dɪ! ² Te 'wɪ 'gve -a -cin 'e 'san 'ka 'jɪ dɪ, minnun nən o bəala 'ka 'va be, 'ka o 'kun 'ka 'pə "fli "a! 'Wɪ zɪə -a drədī man be, min -mienun nyinnannan "nən Bali -le 'pasianən nən laji be -wlə, wa'a -tələ dɪ. ³ Minnun

nən -pv 'kuin bε, 'ka 'ci "nrən o da "le 'nan 'ka 'bə
nən -pv 'kuin. En minnun nən o cı 'tε 'panan o da bε,
'ka 'ci "nrən o da "le 'nan 'ka da nən o cı 'tε 'panan.

⁴ Limən 'lee -klənmən -le cin 'padı bε, 'ka 'sia 'wı
-dan tv -a. Te -klənmən 'e nyin lı pee -sru "nyian dı,
en te limən 'e nyin -kənnən pee -sru "nyian dı. -A
-cin 'e 'kən 'ka 'ji 'nan, Bali tin -təa "minnun pəənən
nən o nyianla lı 'lee -kənnən -a te wa'a o cin 'pale dıe
o da, en e tin -təa "min nan -wəənən 'lee min -sran
-wəənən da.

⁵ Te 'ka "lala yı "yi "bvv "dı! 'Pian fənun nən 'ka 'lə
bε, 'e 'ka 'ci "nran, kəə Bali -a 'vı 'e 'bə 'a 'nan:
«Məin 'tve 'e "tun "dı,
en ma'an 'pə 'sia 'i -sru "dı.»

⁶ 'Wı zıe -yee "wəan nən e ya "le -kaa "koe 'e 'kən -
kaa da -a vıdı -a 'nan:
«Minsan 'bə "paa 'an 'va,
nyən 'ka 'an 'ji dı.
Blamin 'ka 'kəlaman 'wı 'tv drədı -a 'mən
-e 'yaan 'te "klan -a dı.»

⁷ 'Ka 'lənən nən o Bali -le 'wı 'paa 'ka 'ji 'e təde bε,
'ka 'ci "nrən -wee 'wı drədı da, en 'ka 'ci "nrən -wee
-kadı da! 'Cee yi -tera Zozi da -ji bε, 'o drε 'cee 'wı
-kəən "mannən 'a. ⁸ -A -cin 'e 'kən 'ka 'ji 'nan, Zozi
Crizi -tvəlwi "nən 'li bε, -nyrən tian cəəgvı yi -a, en -yee
fo -nan 'li 'trilii.

⁹ -Yee "wəan te 'ka 'fli 'tvı -e 'ka səənla 'wı "paadı -
trε -sru -e 'ka 'si -si tıglı da dı! "Yi "nən Bali -a drε 'cəə
bε -a da nən 'ka 'ci "nrən -e 'ka 'kən 'ka 'tədı 'pleble
Bali -sru 'ta wədı -ji. -Blıfe -mienun drədı min 'srəən
'a bε, e ya 'e "tun. -Yee "cəə min -təa 'pleble Bali -sru
'ta wədı -ji dı.

¹⁰ 'Sraga nən Zozi 'a 'bv bε, -cəə "nən "ble. 'Pian
minnun nən o Bali -paan tian "le Bali -pannən 'a

dra 'li -tandan -ji bε -yee 'wι 'zυ bε, wa'a 'kølamān -e "o "nen "blι dι.

¹¹ Fe nen maan 'vι zιε, -yεε ci 'nan le -tuđu pεenən man bε, Izrael 'nɔn -taa -wee 'wι 'wlidι "nan fe -a. Bali -pannən -a "sia -e 'o -te. Bali -pannən 'tazan -a nyen "sia, -e 'e wla fεnan 'saunzaun 'kpa -nan. Fe zιε -a -nan nen e nyen 'bɔ -seanla -e Bali 'e -wee 'wι 'wlidι fui. 'Pian -wi 'bɔ nen waa -te bε, o -ko -a 'te 'blile 'fla -sru. ¹² 'Wι zιε -yee "wεan nen zι Zozi nyen "ta -seanla -e 'e minnun drε 'saun Bali 'le bε, e -kv 'e yra ylε 'fla -sru. ¹³ -Kaa 'bɔ "nyian, -kaa -kv Zozi 'va 'fla -sru, εn -kaa 'wι "man -e -kaa yra yi -kaa 'vale waa 'e cin va. ¹⁴ -Kaa fla nen 'tre 'gve -a da bε, ya'a 'fo 'nan 'li 'trilii dι, 'pian -kaa ya -a -wεenan 'nan 'fla nen e -fo -nan 'li 'trilii bε 'e drε -cee vε -a.

¹⁵ 'Wι nen Zozi -a drε zιε, -yee "wεan nen e ya 'le -kaa Bali 'tɔ -dan vι tu pεenən man! -Cee 'sraga nen -kaa bo Bali muo "fɔ vε -a bε, -nyren zιε. ¹⁶ 'Pian te 'ka 'ci 'e 'san "yi "drεdι man dι! εn te 'ka 'ci 'e 'san 'padι -a 'ka cin va dι! 'Wι pεenən zιε -a drεdι 'sɔ Bali le, 'cee 'sraga bvdι Bali le nen "nyian zιε.

¹⁷ 'Ka "trɔen "tɔ 'wι nen 'ka 'lεnən -a ve 'cεε bε -yre, εn 'ka 'ta wula "da! -Wεε yie -tɔa 'ka 'va, εn 'wι pεenən nen waa dra bε waa 'sinan "paa Bali le. -Te ka o wei 'man εn ka 'ta 'wula "da "bε, o -wee 'nyranman "paa ci "nrandi -a. Kɔɔ -te o 'nyranman 'pa 'wι 'nanmandi -a bε, e 'ka 'cee 'wι "yi "a "fo "dι.

¹⁸ 'Ka Bali trv 'ba 'kve 'wι man! Kva -tɔa 'nan 'kve 'wulo -ji "nrɔndi 'ka tin tεa 'kv da dι. Kɔɔ 'wι pεenən 'ji bε, kv -wεeman 'nan 'kve 'ta wv -pe 'e 'kɔn "yi. ¹⁹ Maan laabo 'ka 'lɔ 'nan, 'ka Bali trv 'ba 'men 'wι man, 'dv -e Bali 'e 'si 'le 'sv -e 'an 'li 'an da 'ka 'va.

Yaa 'le 'sran o 'tɔ bvdι -a

²⁰ Bali 'bε -fʊdɪ -trɔ̄o -nɔ̄an "min lε, -Kaa san Zozi a -yee 'bla -sru "pinzan -dan a, εn Bali 'bɔ̄ 'bε wluan -kanɔ̄n 'va. Bali -a nyεn 'si εn e minnun pli 'a 'e man 'li "fo "le vε -a. ²¹ Bali zιε 'e 'pa 'ka 'va, -e 'ka -kɔ̄la 'wι "yi pεenɔ̄n nεn e ci -a ci 'sɔ̄ 'a bε, -a dredi -a. Zozi Crizi 'e 'pleble 'nɔ̄n 'cεε -e 'ka 'winun zιε -a drε. 'Tɔ̄ -dan 'e 'kɔ̄n Zozi 'le vε -a 'li 'trilii! Amen!

²² An "bvi Zozinɔ̄n, 'winun nεn maan 'pla 'cεε bε, te 'ka -fɔ̄la 'ka 'trɔ̄en -sru "dɪ, kɔ̄o e 'ka 'wι "kaga "a dɪ.

²³ Maan -nan sεε wo 'cεε 'nan, o 'si -kaa "bvi Timote man. -Te e 'bɔ̄la 'an 'va 'gve, -e 'kv 'lv 'ka 'ta -nanjεn.

²⁴ An 'ka 'lenɔ̄n pεenɔ̄n 'tɔ̄ bo, εn an Zozinɔ̄n 'tɔ̄ bo. Zozinɔ̄n nεn Itali bε, o 'nan 'o 'ka 'tɔ̄ bo.

²⁵ Bali -le "yi 'e 'kɔ̄n 'ka pεenɔ̄n 'va!

Bali -le 'fluba 'trε Zozi blamin pli Bali man 'e 'pee

New Testament in Yaouré

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yaouré

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Yaouré

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

ff06db1d-9f3b-5426-a70e-8791739b38bc